

cena zł. 2.50

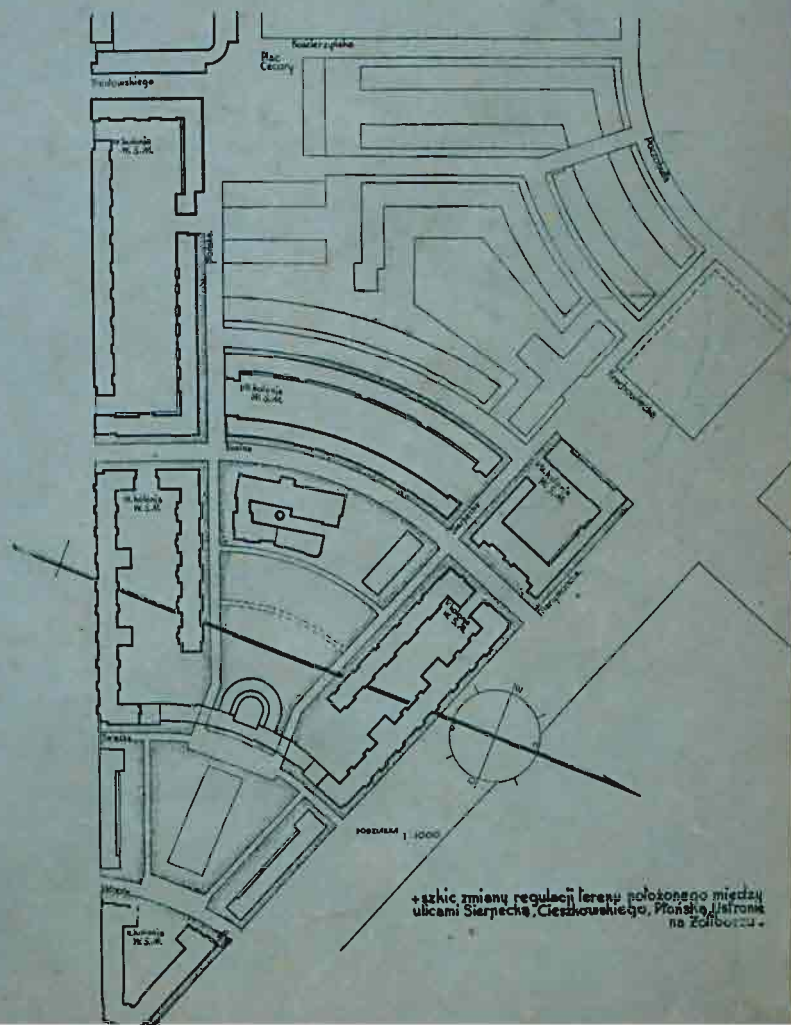
II 38. P

w numerze:

warszawska spółdzielnia mieszkaniowa
sprawozdanie ze zjazdu architektów w pra-
dze czeskiej,
nowe osiedle robotnicze w siemianowicach.

dom osiedle mieszkanie

rok 4 listopad-grudzień 1932

23

miliardów

rocznego obrotu

5610000000

złożonych wkładów
każdy urząd poc.
człowy jest zbior.
nica

P.K.O.

ZAUFANIE

PEUNOR

TREŚĆ N-ru 11/12 „DOM, OSIEDLE, MIESZKANIE”.

- Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa —
Zjazd lewicowych architektów w Pradze Czeskiej — arch. arch. J. Żakowski i S. Syrkus.
Nowe osiedle robotnicze w Siemianowicach — arch. L. Dietz d'Arma.

PRENUMERATA MIESIĘCZNIKA „DOM, OSIEDLE, MIESZKANIE”

w kraju: 15 zł. rocznie, 8 zł. półrocznie.
zagranicą: 20 zł. rocznie

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona 300 zł. — Pół str. 150 zł. — Ćwiartka str. 80 zł. — Ósemka str. 45 zł. za określenie miejsca dopłaca się 20%.

ADRESY: rocznie zł. 60; półrocznie zł. 30; łącznie z prenumeratą.

Table des matières et illustrations.

- Introduction . . . . . T. Toeplitz
Société Coopérative d'Habitation de Varsovie (W. S. M.)
343—Plan d'aménagement du quartier de Żoliborz.
344—453—Vues particulières de la colonie W. M. S.
354—Ancien aménagement de la colonie W. M. S. à Żoliborz.
355—Nouvel aménagement de la colonie W. S. M.
357—420—Plans des logements particuliers
Projet d'une colonie ouvrière à Rakowiec à Varsovie.
421—Plan d'une cellule uniforme à une famille.
422—423—Plan de la colonie . . . . . projet du Groupe d'architectes „Praesens”.
Études sur la construction des habitations à bon marché dans les agglomérations suburbaines . . . . . proj. Groupe d'architectes „U”.
424—Aménagement des jardinets à l'intérieur et à l'extérieur des blocs d'habitations.
425—435—10 ébauches des types d'habitations conçus par le Groupe „U” et par les architectes: Brukalski, Jankowski et Zborowski.
Congrès des architectes de gauche à Prague en Tchécoslovaquie — S. Syrkus et J. Żakowski.
436—437—Méthodes d'enseignement du prof. Kroly à l'École Polytechnique de Brno
438—Crise d'habitations en Tchécoslovaquie.
439—Éloignement des habitations ouvrières des lieux du travail.
440—Salaires en Tchécoslovaquie.
441—Accroissement des loyers.
442—Politique ayant en vue l'amélioration de la pénurie d'habitations à Prague.
443—Maison à une famille à l'exposition de Brno . . . . . proj. arch. Oldrych Stary.
444—Boardinghouse Arosa à Prague . . . . . proj. arch. Karel Hanauer.
Une nouvelle cité ouvrière à Siemianowice (Haute-Silesie) . . . . . proj. arch. Léon Dietz d'Arma.
446—Aménagement de la cité ouvrière à Siemianowice.
447—Detail de construction.
448—Ossature.
449—Façade et plan d'une habitation-type.

POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

Ponad 150 mil. zł. wynoszą w Polsce szkody
ogniowe, ubezpieczone w zakładach
i towarzystwach ubezpieczeń!

Równie tyle wynoszą zapewne szkody
ogniowe nie ubezpieczone!

Conajmniej połowy tych szkód dałoby się
uniknąć przez

racjonalne budownictwo i ścisłe

przestrzeganie przepisów

przeciwogniowych.

Pomóżcie zwalczać klęskę ognia
i zapobiegać niszczeniu majątku
narodowego!

WYDZIAŁ PREWENCYJNY

Dom Osiedle Mieszkanie

Miesięcznik pod redakcją: Józefa Jankowskiego i Teodora Toeplitza

Rok IV

Listopad—grudzień 1932

Nr. 11/12

Zamykając czwarty rocznik pisma, stwierdzić musimy nietylko, że rok 1932 był rokiem najcięższym dla ruchu budowlanego i dla poprawy warunków mieszkaniowych, ale że niema żadnych powodów, by zbliżający się r. 1933 był lepszym.

Przeciwnie. Niewyzyskane możliwości produkcyjne są coraz większe. Coraz więcej bezczynnych maszyn i warsztatów stoi.

Coraz więcej długów i procentów bez celu zapisywanych w setkach tysięcy ksiąg, ciężką zmorą się kładzie na całe życie gospodarze świata, mącąc sen spokojny dłużnikom i wierzycielom.

Coraz większą jest ilość rąk ludzkich wyciągających się napróżno po towar, którego im wytworzyć nie dano.

Istnienie głęboko sięgających sprzeczności w które się uwikłał nasz system gospodarczy staje się coraz bardziej widocznym, jednakże nic nie pozwala się spodziewać, by ktokolwiek mógł i chciał do rozwikłania ich w sposób planowy się zabrać. Żyjemy już tylko siłą bezwładu, w przynębie, bez wiary w możliwość poprawy, czekając...

Stwierdzenie tego nie powinno powodować beznadziejnej rezygnacji. **Niema takich warunków, w których by należało zaprzestać działania.**

Świadoma wola nagiąć się może do wszelkich form działalności. Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa, której poświęcamy w znacznej części ten numer, jest oczywistym tego przykładem.

Nie bacząc na przeszkody i trudności, nie zatrzymując się przed żadną zaporą, ale obchodząc ją, bez stracenia z oczu zasadniczej linii swych dążeń W. S. M. dała w Osiedlu Żoliborskiem możliwie najlepsze **w danych warunkach** mieszkanie 1200 rodzinom robotniczym i pracowniczym. Mieszkania te napewno nie odpowiadają całkowicie pierwotnym zamierzeniom założycieli W. S. M., tem mniej potrzebom przyszłości (któż zresztą śmie twierdzić, że wie, jakie będą w niedalekiej nawet przyszłości potrzeby, w jakim kierunku pójdzie rozwój miast i ewolucja mieszkania).

Obliczony na podstawie kosztów budowy i zawsze nadmiernych u nas kosztów kapitału budowlanego, czynsz, nie odpowiada możliwościom płatniczym lokatorów, szczególnie dzisiaj.

Po trudnościach budowy, przed Spółdzielnią piętrzą się nie mniejsze trudności administracji.

Czyż jednak znajdzie się ktokolwiek — nie tylko z grona W. S. M. lub jej przyjaciół — ale nawet z pośród jej przeciwników lub wrogów, któryby miał odwagę powiedzieć: „lepiej by było żeby W. S. M. nie wybudowała tych 1200 mieszkań”.

Pomijając nawet wpływ działalności budowlanej W. S. M. na budownictwo mieszkaniowe w Polsce — samo istnienie i rozwój Osiedla Żoliborskiego nie mogą być wykreślone z planu i życia Warszawy.

Ale to nie wystarczy. W. S. M. w tym dotychczas najcięższym roku budowała i do dalszej budowy się przygotowuje.

Twórczość nie zawsze jest radosną. Są chwile takie jak dziś, że tylko w najgłębszej trosce i ostrym bólu tworzyć można.

W chwilach takich nie wolno porzucać kielni i młota. Hasło bezczynnego trwania, **przetrwania** nie wróży.

Przetrwać można tylko — budując.

Jest to prawdą nietylko dla Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa

Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa jest spółdzielnią w ścisłym tego słowa znaczeniu. Nie ogranicza ilości swych członków, nie buduje mieszkań na własność prywatną lokatora. Mając na celu zaspakajanie potrzeb mieszkaniowych najszerszych warstw świata pracy, buduje wyłącznie małe mieszkania z troską o zapewnienie maksimum warunków higieny i nowoczesnych urządzeń przy możliwie niskim poziomie czynszu.

Członkiem W. S. M. może zostać każdy człowiek pracy najemnej — fizycznej czy umysłowej — o ile przedstawi polecenie Związku Zawodowego, lub innej organizacji społecznej, oraz uzyska podpisy dwóch członków wprowadzających i wpłaci udział, wynoszący 250 zł.

Wpłata udziału może być rozłożona na 25 rat miesięcznych, jednakowoż przydział mieszkania uskutecznia się po całkowitej jego spłacie. Ubiegających się o mieszkania w osiedlach W. S. M. członków, obowiązuje również wpłata t. zw. wkładu mieszkaniowego, wynoszącego piętnastokrotne komorne miesięczne. Zarówno wkład mieszkaniowy, jak i udział, podlegają zwrotowi, przyczem pierwszy w razie opuszczenia mieszkania przez członka, a drugi w razie wystąpienia ze spółdzielni.

Na mocy umów wzajemności, zawartych pomiędzy W. S. M., a kilku Związkami Zawodowymi, członkowie tychże wpłacają gotówką tylko trzecią część wkładu, zaś resztę — ratami, wynoszącymi 10% czynszu miesięcznego.

O ile Związek zawarł t. zw. umowę patronalną i złożył w Spółdzielni długoterminową lokatę, członkowie Związku korzystają z dalszych jeszcze ulg i cały wkład mieszkaniowy spłacają ratami.

Pierwszeństwo w kolejności przydziału mieszkań określają przepisy specjalnego regulaminu, który uwzględnia dotychczasowe warunki mieszkaniowe kandydata, jego warunki rodzinne, aktywność społeczną, dawność należenia do Spółdzielni i regularność wywiązywania się z płatniczych zobowiązań.

Kierownictwo spraw W. S. M. jest w rękach trzyosobowego Zarządu, którego dzia-

łalność kontroluje Rada Nadzorcza, złożona z 9 osób i trzech zastępców. Oba te organy wybierane są w głosowaniu pośrednim na Walnym Zgromadzeniu delegatów, których z kolei wybierają członkowie na dorocznych zebraniach dzielnicowych.

Podział na dzielnice ustala Rada Nadzorcza, przyczem członkowi przysługuje prawo wyboru innej dzielnicy, niż ta, do której został przydzielony. W roku 1932 mieszkańcy Osiedla na Żoliborzu mieli 5 dzielnic, pozostali członkowie Spółdzielni — 2 dzielnice.

Członkowie W. S. M., osoby prawne, delegują swych przedstawicieli na Walne Zgromadzenie bezpośrednio.

Rada Nadzorcza wyłania swe Prezydium współdecydujące z Zarządem w ważniejszych sprawach — interwencji u władz, ustalania programu budowlanego i zajmujące się w zastępstwie Rady przyjmowaniem i wykreślaniem członków, rozstrzygnięciem podań nowych lokatorów o rozłożenie spłat, wkładów i t. p.

Pozatem działa Komisja Rewizyjna Rady, dokonywująca sprawdzenia kasy, ksiąg, bilansów, Komisja Gospodarcza, biorąca udział w komisyjnym odbiorze wykańczanych przez Spółeczne Przedsiębiorstwo Budowlane mieszkań i omawianiu sprawy wyposażenia mieszkań, możliwych potanień konstrukcyjnych i t. p.

Komisja Regulaminowa Rady opracowuje projekty zmian w statucie i regulaminach Spółdzielni, przepisach korzystania z mieszkań, zajmując się wogóle całym ustawodawstwem wewnętrznym bogatego życia W.S.M.

Komisja Propagandystyczna Rady ma za zadanie współdziałanie z pracowniczym ruchem zawodowym i troskę o zapewnienie Spółdzielni stałego napływu nowych członków.

Z ramienia Rady działają Opiekunowie Osiedla, przydzieleni do każdej z ośmiu kolonij w charakterze łączników pomiędzy Administracją i Samorządem Lokatorów. Dążeniem Spółdzielni jest doprowadzenie do jaknajbardziej harmonijnego współżycia licznej rzeszy mieszkańców i współudziału ogółu lokatorów w pracach administracji,

jak utrzymywanie w czystości dziedzińców i klatek schodowych, zapewnienia bezpieczeństwa mieszkań, ogólnej higieny mieszkań (walka z pasożytami) i korzystania z urządzeń ogólnych, jak pralnia, centralna kotłownia i t. d.

Wszelkie sprawy, wynikłe ze stosunków sąsiedzkich, oraz związane z ogólną administracją, regulowane są za pośrednictwem delegacji, w skład których, poza Opiekunem z ramienia Rady Nadzorczej, wchodzi dwaj członkowie, wydelegowani przez lokatorów danej kolonii, a ściślej mówiąc, przez członków Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Lokatorów „Szklane Domy”.

Za pośrednictwem tej organizacji, Spółdzielnia pragnie osiągnąć drugi ze swych celów, wymienionych w § 2-im statutu, a mianowicie: zaspakajanie wspólnymi siłami potrzeb kulturalnych członków.

Stow. „Szklane Domy” zorganizowało zasobną już dziś bibliotekę (6.000 tomów), czytelnię pism, urządza co tydzień odczyty, koncerty, prowadzi stałe kursa dokształcające, chór, dwie orkiestry, wreszcie powołało do życia cały szereg klubów, jak: klub gier umysłowych, filatelistyczny, miłośników fotografii, propagandy estetyki i piękna, klub dyskusyjny, esperancki, klub kobiet i koło turystyczne. Stowarzyszenie korzysta z całkowitego samorządu, posiada swą osobowość prawną. W poczynaniach swych korzysta z wydatnej pomocy Funduszu Społeczno-Wychowawczego W. S. M., mając swego przedstawiciela w Zarządzie Funduszu.

Niemniej ważną od kulturalnej jest działalność zapomogowa Stowarzyszenia. „Szklane Domy” udzielają potrzebującym członkom pożyczek, oraz bezwrotnych zapomóg. W zasadzie, Spółdzielnia nie zwalnia nikogo z opłaty czynszu. Lokatorzy bezrobotni, lub znajdujący się w szczególnie ciężkim położeniu, zwracają się do Stow. „Szklane Domy”, które w drodze pożyczki, czy zapomogi czynsz za nich uiszcza. „Szklane Domy” dysponują też w pewnej mierze utworzonym w roku bieżącym przez Spółdzielnię Funduszem Doraźnej Pomocy, którego nazwa mówi za siebie o jego przeznaczeniu dla członków najbardziej bezrobotnie dotkniętych. Komisja Pomocy i Opieki Stowarzyszenia bada podania i opinuje

o tem, kto ma prawo korzystać z tego kryzysowego funduszu pomocy.

Drugą instytucją autonomiczną, która rozwija, dzięki wydatnej pomocy W. S. M., intensywną działalność na terenie Osiedla, jest Żoliborski Oddział Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Organizacja ta prowadzi 6-io oddziałową szkołę powszechną świecką, opartą na wskazaniach nowoczesnej pedagogiki, przedszkole, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć i zabaw na powietrzu w ogrodzie szkolnym, świetlicę — z pokojem ciszy, czytelnią, lekcjami rytmicznej gimnastyki, kursami muzycznymi i języków. Wieszcie Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci prowadzi trzy poradnie: lekarską, pedagogiczną (dla rodziców) i poradnię racjonalnego urzędzenia wewnątrz p. nazwą: „Moje mieszkanie” oraz Teatr Kukielk. Towarzystwo prowadzi przy współdziałaniu W. S. M. intensywną akcję dożywiania dzieci.

Poza powyższymi dwiema organizacjami na terenie Osiedla, działa jeszcze Kółko Czynnych Kooperatystek, prowadzące spółdzielczą pralnię mechaniczną, tudzież zajmujące się propagandą spółdzielczości wśród kobiet, dalej Robotniczy Klub Sportowy „Marymont”, Spółdzielnia Spożywców p. n. „Gospoda Spółdzielcza”, organizacja młodzieży „T. U. R.”, S-ka „Kino-Żolibórz” i Teatr im. Żeromskiego. Wszystkie te instytucje zrzeszone są w Międzystowarzyszeniowej Komisji Porozumiewawczej, celem koordynowania wysiłków organizacyjnych.

Temu również celowi koordynacji, jakoteż zaznajomieniu ogółu członków z bujnem i już dość skomplikowanym życiem społecznem trzy i pół tysięcznego Osiedla służy organ W. S. M. i instytucji samorządowych lokatorów — miesięcznik „Życie W. S. M.”.

Tak w ogólnym zarysie przedstawia się działalność społeczna mieszkańców rozległego już dziś Osiedla W. S. M. na Żoliborzu.

Założona przez grono działaczy spółdzielczych w r. 1922 Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa rozpoczęła swą działalność budowlaną dopiero po trzech latach żmudnych starań i zabiegów, t. j. w 1925 roku. W tym roku rozpoczęła się współpraca W. S. M. z Warszawską Radą Związków Zawodowych, przy której powstała specjalna komisja mieszkaniowa. Dzięki staraniom

Osiedle W. S. M. na Żoliborzu

rys. 344

I kolonia

rys. 345

II kolonia

rys. 346

III kolonia

rys. 347

IV kolonia

rys. 350

Pralnia

rys. 352

VIII kolonia

rys. 348

IV kolonia. Nowy dom C

rys. 351

Kotłownia Centralna

rys. 353

VII kolonia. Nowy dom A

rys. 349

V kolonia

Rady uzyskano od Komitetu Rozbudowy kredyt na wyprowadzenie pod dach I-ej kolonji. W grudniu 1925 roku założony został kamień węgielny pod budowę pierwszego domu W. S. M. na Żoliborzu. Następne lata przynoszą konieczność dalszej ciężkiej walki o kredyty publiczne, przyczem z konieczności zmuszona jest W. S. M. do korzystania z drogich lokat zagranicznych, których oprocentowanie podnosi ciężary Spółdzielni. Ale równocześnie z każdym rokiem rozszerza się działalność budowlana, wznoszą się nowe kolonje, rośnie miasteczko spółdzielcze.

Z uwagi na kryzys, zmniejszający zdolność płatniczą lokatorów i stawiający przeto na porządku dziennym konieczność obniżki

komornego, sprawa oprocentowania zaciągniętych na budowę kredytów wymaga w dalszym ciągu energicznej akcji. Osiągnięcie rozłożenia amortyzacji pożyczek na okres 36 lat, zamiast 25-ciu, nie może spowodować obniżenia czynszu, którego kalkulacja oparta jest li tylko na pokryciu kosztów oprocentowania kredytu, amortyzacji budynków i kosztów administracji Osiedla.

Tylko znaczne obniżenie oprocentowania dawnych i bieżących kredytów spowoduje tak konieczne w czasie kryzysu zmniejszenie wysokości komornego, umożliwi korzystanie z mieszkań w W. S. M. szerokim rzeszom pracowniczym i zapewni dalszą działalność budowlaną i społeczną Spółdzielni.

Osiedle Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Żoliborzu

Praktyczna działalność Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, mająca na celu masową budowę małych, nowoczesnie urządzonych mieszkań dla ludzi pracy — znalazła swój wyraz w Osiedlu W. S. M. na Żoliborzu.

Plan tego Osiedla powstał nie odrazu. Początkowo Spółdzielnia otrzymała tylko część środkową bloku przy ul. Mickiewicza, placu Wilsona i ul. Krasieńskiego (rok 1924) na którym została zaprojektowana I kolonja. Starania o uzyskanie przydziału sąsiednich działek nie dały pożądanego rezultatu.

Dopiero energiczna akcja Spółdzielni w latach 1926 i 1927, poparta nieustanną propagandą zasad masowego, planowego i możliwie znormalizowanego budownictwa małych mieszkań — doprowadziła stopniowo do uzyskania przez W. S. M. terenów w trójkącie pomiędzy ulicami Krasieńskiego i Marymoncką o ogólnym obszarze około 47 000 m² (II — VIII kolonje).

Regulacja tych terenów (rys. 354) nie była najszczęśliwszą. Rozmieszczenie domów przeważnie ze wschodu na zachód bardzo utrudniało uzyskanie dobrych warunków naświetlenia mieszkań, szczególnie najmniejszych (mieszkania jedno i półtoraizbowe),

które z konieczności musiały być oświetlane jednostronnie. Zabudowa obrzeżna, często po linii łamanej uniemożliwiała normalizację typów mieszkań.

Wysiłki Spółdzielni skierowane na możliwą naprawę regulacji można rozdzielić na dwa etapy. Pierwszy, już osiągnięty, zmienił regulację terenów położonych na zachód od ulicy Suzina, pomiędzy tą ostatnią i ulicami Sierpecką, Poczobuta, Kościerzyńską, pl. Cecory i Płońską. Uzyskano w ten sposób b. dobre warunki naświetlenia dla dwóch domów kolonji siódmej, oraz znacznie korzystniejsze rozplanowanie domów na terenach, czasowo zajętych jeszcze przez władze wojskowe. Nowy projekt regulacji (rys. 356) został opracowany przez architektów: St. Brukalskiego, St. Filipkowskiego i J. Graefego, uzyskując zatwierdzenie władz w 1931 roku.

W drugim etapie zamierza Spółdzielnia uzyskać poprawę regulacji terenów położonych na wschód od ul. Suzina, aż do ul. Ustronie. Tereny te, już są częściowo zabudowane przez III i V kolonje oraz budynki kotłowni i pralni centralnej Osiedla.

Obecna regulacja przewiduje budowę na tym terenie, oprócz VI kolonji W. S. M.,

jeszcze czterech budynków o przeznaczeniu społecznym (szkoła, przedszkole, żłobek i kąpielisko). Budynki, rozrzucone po środku terenu nie dają wyrazu jednolitości architektonicznej, niepomiarne duża część terenu zajęta zostaje pod zbędne arterie komunikacyjne i placyk przy ul. Filareckiej, natomiast instytucje wychowawcze pozbawione są zupełnie miejsca na boiska i ogród.

Nowe zamierzenia regulacyjne opracowywane przez architektów J. Chmielewskiego i Br. Zborowskiego zdążają do usunięcia wspomnianych braków, oraz osiągnięcia możliwie prostego i harmonijnego układu brył architektonicznych (rys. 355).

Równocześnie przez ustawienie dwóch niskich pawilonów mieszkalnych (budynki jednopiętrowe) wzdłuż ulic Krasieńskiego i Marymonckiej powstaje zasłonięty od arterji komunikacyjnych skwer wewnętrzny, użytkowany jako rozszerzenie sali rekreacyjnej i gimnastycznej (basen pływacki) szkoły w godzinach rannych i teren odpoczynkowy dla ogółu mieszkańców Osiedla po południu i wieczorem.

Budynek łączący trzecią i piątą kolonję wzdłuż dawnej ulicy Filareckiej, przeznaczony będzie w części środkowej na pomieszczenie instytucji wychowawczych z bezpośrednim wybiegiem na ogród szkolny, zajmujący cały teren aż do kotłowni i pralni Osiedla.

Boczne pawilony mieszkalne łączą wszystkie domy Osiedla w jedną całość

i usuwają obecnie otrzymywane wrażenie przedłużania się placu Wilsona poza drugą, aż pod trzecią i piątą kolonję W. S. M.

Osiedle W. S. M. na Żoliborzu liczy obecnie w 14 domach zbiorowych — 1117 mieszkań o 2283 izbach (tablica). Przeważają mieszkania półtoraizbowe (389 mieszkań = 35% ogólnej liczby) i dwuizbowe (412 mieszkań = 37%). Mieszkań jednoizbowych liczy całe Osiedle — 45 (4%); mieszkań dwu i pół izbowych — 28 (2%); mieszkań trzyizbowych — 196 (18%); mieszkań większych (trzy i pół, cztery i cztery i pół izbowych) — 47 (4%).

Normalizacja typów mieszkań w domach najnowszych została posunięta b. daleko. Tak, na przykład, dom A w VII kolonji o 120 mieszkaniach składa się wyłącznie z mieszkań półtoraizbowych dwóch typów: większego o pow. 29 m² i mniejszego o pow. 24 m².

Poza mieszkaniami trzyizbowymi w I kolonji, gdzie kuchnia t. zw. mieszkalna nie posiada wyodrębnionej części gospodarczej, zaś w niszy mieści się wanna; wszystkie inne mieszkania Osiedla posiadają część gospodarczą (kuchnia, zlew, spiżarka, lub szafka spiżarniana) wyodrębnioną i umieszczoną w niszy, oddzielonej od izby mieszkalnej bądź zasłonką, bądź przepierzeniem (ścianką) z drzwiami. Część wreszcie mieszkań posiada zupełnie oddzielne kuchenki z niszą dla służącej (mieszkania 2½, 3½ i 4½ izbowe).

Mieszkania w Osiedlu W. S. M. na Żoliborzu.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem mieszkań	Ogółem izb	Mieszkania w/g ilości izb						
			1	1½	2	2½	3	3½	4 i 4½
I kolonja: bud. A . . .	27	51	3	—	24	—	—	—	—
„ „ B ₁ . . .	4	14	—	—	—	—	—	4	—
„ „ B ₂ . . .	4	14	—	—	—	—	—	4	—
„ „ C . . .	76	193	8	6	10	—	52	—	—
II kolonja . . .	102	220	—	12	68	—	22	—	—
III kolonja: bud. A . . .	96	232	—	—	64	—	24	—	8
„ „ B . . .	69	119	20	4	42	—	3	—	—
IV kolonja: bud. A . . .	84	168½	9	2	66	—	—	7	—
„ „ B . . .	72	216	—	—	—	—	72	—	—
„ „ C . . .	95	175	4	56	4	28	3	—	—
V kolonja: bud. A . . .	108	236	—	20	64	—	20	—	4
„ „ B . . .	75	130½	—	39	36	—	—	—	—
VII kolonja bud. A . . .	120	180	—	120	—	—	—	—	—
VIII kolonja . . .	185	334	1	130	34	—	—	20	—
Razem . . .	1117	2283	45	389	412	28	196	35	12
w odsetkach . . .	100	—	4	35	37	2	18	3	1

Wszystkie mieszkania są skanalizowane, posiadają oddzielne klozety (za wyjątkiem części mieszkań 1 i 1½ izbowych, gdzie W. C. jest jeden na kilka mieszkań), ogrzewanie centralne, gaz i elektryczność. W większości mieszkań kuchnia jest węglowo-gazowa; w niektórych mieszkaniach jedno-izbowych, oraz w trzy i pół izbowych mieszkaniach I kolonii — tylko gazowa.

Łazienki i wanny posiadają tylko mieszkania większe (od 2½ izbowych). W części mieszkań mniejszych V kolonii mogą być urządzone wanny krótkie.

Instalacje wanien, zmywaków, ume-

blowanie dodatkowe części gospodarczych (drzwi, szafki, stoły) są zakładane na życzenie lokatorów na specjalnych warunkach (dodatkowy wkład mieszkaniowy i dodatkowa opłata czynszowa).

Czynsz jest obliczany na podstawie powierzchni użytkowej mieszkania (łącznie z ubikacjami pomocniczymi i balkonem), położenia mieszkania (parter, piętro) i wyposażenia mieszkania. Opłata za ogrzewanie centralne jest pobierana przez cały rok (12 rat miesięcznych) w wysokości 30 groszy miesięcznie od 1 m² pow. użytkowej mieszkania.

Mieszkania w Osiedlu Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Żoliborzu

Wymiary mieszkań typowych podane są w centymetrach. Mieszkania na różnych poziomach różnią się wymiarami wskutek zmniejszającej się grubości murów na piętrach. Również i mieszkania tego samego typu (jednakowo rozplanowane) posiadają często, szczególnie w I kolonii, różne wymiary izb.

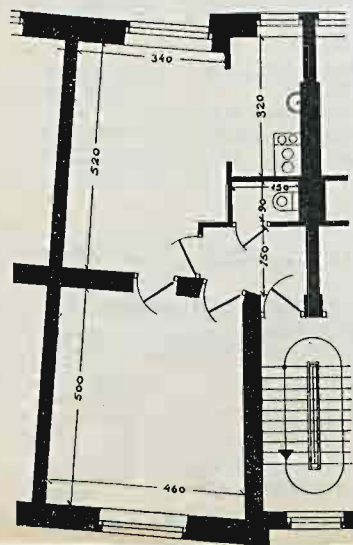
Powierzchnia użytkowa mieszkania podana w metrach kwadratowych. Obejmuje ona również powierzchnię balkonu, ubikacji pomocniczych, nisz ściennych i t. p. Stąd pochodzi większa różnica powierzchni mieszkania tego samego typu z balkonem i bez balkonu (na parterze).

Dla każdego typu mieszkań podany jest

kierunek naświetlenia (strona świata i nazwa ulicy); numer klatki schodowej, z której mieszkania mają dostęp; położenie (parter, piętro); czynsz miesięczny w złotych i normalna wysokość opłaty miesięcznej za ogrzewanie centralne.

Dla mieszkań nietypowych podane są te same informacje z pominięciem planu mieszkania.

Na planach mieszkań typowych oznaczono również instalacje dodatkowe (wanny, umywalki i t. p.) zakładane na warunkach specjalnych (wkład dodatkowy i dodatkowa opłata czynszowa). Numeracja typów prowadzona jest dla każdego budynku oddzielnie. Duża litera przy typie mieszkania oznacza budynek.

Kol. I
Typ 1 A

rys. 357

KOL. I; TYP 1A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 49,6 m².

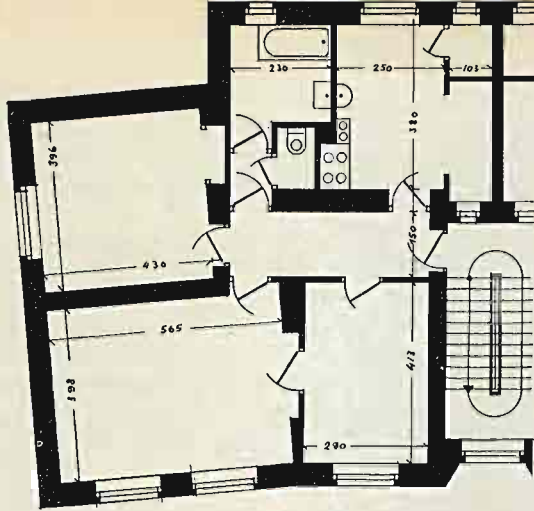
Naświetlenie: półn.-wsch. od ulicy Tucholskiej i połudn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 11, 12, 13, 14, 15.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	85, 86, 89, 90, 93, 94, 97, 98, 101, 102	69
I piętro	87, 88, 91, 92, 95, 96, 99, 100, 103, 104	82
Ogrzewanie centralne norm.:		15

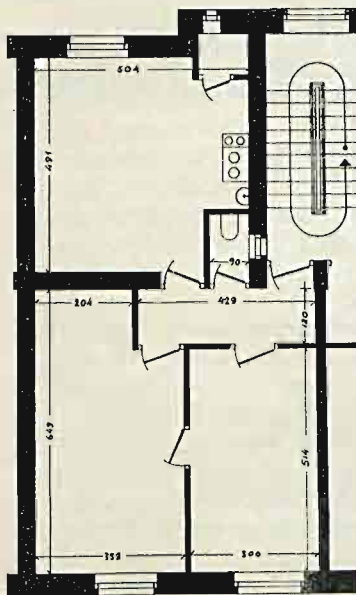

I Kolonja.

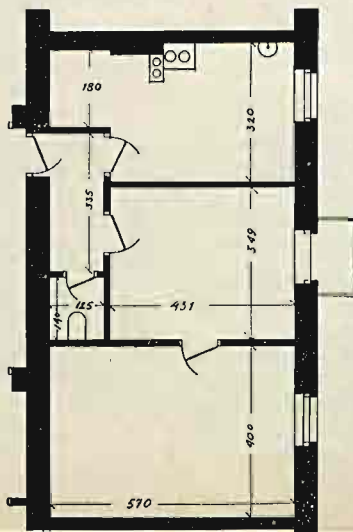
rys. 358

Kol. I, typ 1 B

rys. 359

Kol. I
typ 1 C

rys. 360

Kol. I
typ 2 C

KOL. I; TYP 2A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 54,0 m².
Naświetlenie wschodnie od podwórza.
Klatka schodowa: 16.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	105	78
I piętro	107	93
Ogrzewanie centralne norm.:		16

KOL. I; TYP 3A

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 54,1 m².
Naświetlenie południowe od podwórza.
Klatka schodowa: 16.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	106	69
I piętro	108	82
Ogrzewanie centralne norm.:		15

KOL. I; TYP 1B.

Mieszkanie TRZY I POŁ IZBOWE o pow. 81,5 m².
Naświetlenie półn.-zach. i połudn.- wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 9, 10.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	77, 78, 81, 82	141
I piętro	79, 80, 83, 84	167
Instalacje dodatkowe: wanna.		
Ogrzewanie centralne norm.:		24

KOL. I; TYP 1C.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 58,6 do 77,1 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od ul. Mickiewicza,
połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
półn.-wsch. i półn. zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 1, 2, 5, 6, 7, 8.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	1, 2, 9, 43, 49, 50, 57, 58, 65	89—115
I piętro	3, 4, 11, 45, 51, 52, 59, 60, 66	114—150
II piętro	5, 6, 13, 47, 53, 54, 61, 62, 69	110—144
Instalacje dodatkowe: wanna.		
Ogrzewanie centralne norm.:		18—23

KOL. I; TYP 2C.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 56,0 do 61,0 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od placu Wilsona.
Klatka schodowa: 3, 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	19, 31	84—86
I piętro	22, 34	111
II piętro	25, 37	106—107
Instalacje dodatkowe: wanna.		
Ogrzewanie centralne norm.:		17—18

I kolonja.

KOL. I; TYP 3C.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 54,7 do 61,8 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od podwórza.
połudn.-zach. od placu Wilsona.

Klatka schodowa: 3, 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	20, 30	83—92
I piętro	23, 33	109—113
II piętro	26, 36	105—109

Instalacje dodatkowe: wanna.

Ogrzewanie centralne norm.: 16—19

KOL. I; TYP 4C.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 61,4 do 67,6 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od placu Wilsona,
półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 2, 5.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	10, 42	95—99
I piętro	12, 44	124—127
II piętro	14, 46	119—122

Instalacje dodatkowe: wanna.

Ogrzewanie centralne norm.: 18—20

KOL. I; TYP 5C.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 53,1 do 61,0 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od placu Wilsona,
półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 3, 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	18, 32	78—80
I piętro	21, 35	106—112
II piętro	24, 38	102—107

Instalacje dodatkowe: wanna.

Ogrzewanie centralne norm.: 16—18

KOL. I; TYP 6 C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 37,4 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 8.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	76	52
Ogrzewanie centralne norm.:		15

KOL. I; TYP 7C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 40,7 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 8.

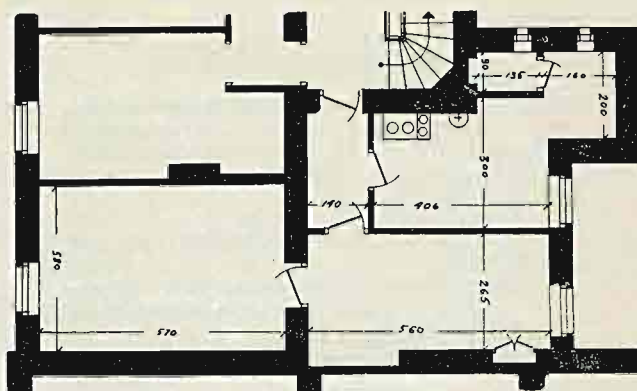
I piętro	68	67
II piętro	71	64
Ogrzewanie centralne norm.:		12

KOL. I; TYP 8C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 40,8 m².

Naświetlenie: połudn.-wschód. ul. Krasieńskiego,
Klatka schodowa: 8.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
I piętro	67	67
II piętro	70	64
Ogrzewanie centralne norm.:		12

rys. 361

Kol. I, typ 3C

KOL. I; TYP 9C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 51,4 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od ul. Mickiewicza,
półn.-wsch. od podwórza

Klatka schodowa: 1.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze (III p.)	7	65
Instalacje dodatkowe: wanna.		
Ogrzewanie centralne norm.:		15

KOL. I; TYP 10C.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 14,0 m²

Naświetlenie: półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 1.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	8	17
Ogrzewanie centralne norm.:		4

KOL. I; TYP 11C.

Mieszkanie JEDNCIZBOWE o pow. od 26,6 do 30,6 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od ul. Mickiewicza
lub placu Wilsona.

Klatka schodowa: 2, 3, 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	15, 16, 28, 40	32—38
Ogrzewanie centralne norm.:		8—9

KOL. I; TYP 12C.

Mieszkanie POŁTORAIZBOWE o pow. 37,9 m².

Naświetlenie: południowe i połudn.-zach. od pl.
Wilsona i ul. Mickiewicza.

Klatka schodowa: 2.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	17	49
Instalacje dodatkowe: wanna.		
Ogrzewanie centralne norm.:		11

KOL. I; TYP 13C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 39,2 do 41,3 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od pl. Wilsona,
półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 3, 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	27, 41	48—50
Ogrzewanie centralne norm.:		12

KOL. I; TYP 14C.

Mieszkanie POLTORAIZBOWE o pow. od 32,2 do 33,0 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od pl. Wilsona,
półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 3, 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	29, 39	40—41
Ogrzewanie centralne norm.:		10

KOL. I; TYP 15C.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. 66,7 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 5.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	48	98
Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka.		
Ogrzewanie centralne norm.:		20

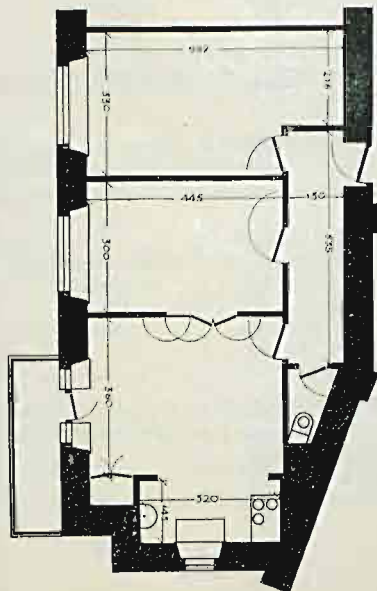
KOL. I; TYP 16C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 58,0 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 6.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych.
poddasze	55	79
Ogrzewanie centralne norm.:		17

Kol. II
typ I

rys. 362

I Kolonja — II Kolonja.

KOL. I; TYP 17C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 41,3 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 5.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	56	53
Ogrzewanie centralne norm.:		12

KOL. I; TYP 18C.

Mieszkanie POLTORAIZBOWE o pow. 30,8 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 7.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	63	40
Ogrzewanie centralne norm.:		9

KOL. I; TYP 19 C.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. od 23,5 do 25,0 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
Klatka schodowa: 7, 8.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	64, 72, 73	29—30
Ogrzewanie centralne norm.:		

KOL. I; TYP 20C.

Mieszkanie POLTORAIZBOWE o pow. 31,8 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego,
Klatka schodowa: 8.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	74	39
Ogrzewanie centralne norm.:		10

KOL. I; TYP 21C.

Mieszkanie POLTORAIZBOWE o pow. 33,0 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od podwórza.
Klatka schodowa: 8.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
poddasze	75	41
Ogrzewanie centralne norm.:		10

II Kolonja.

KOL. II; TYP 1.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 66,0 do 68,7 m².

Naświetlenie: wschodnie od pl. Wilsona.

Klatka schodowa: 5.

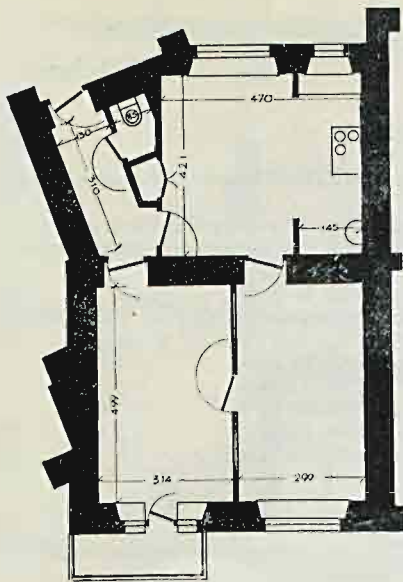
Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
-----------	-----------------	--------------------------------

I piętro	44, 45	123
II piętro	48, 49	119
III piętro	52, 53	120
IV piętro	56, 57	115
V piętro	60, 61	110

Instalacje dodatkowe w lokalach: 45, 60: wanna
Ogrzewanie centralne norm.:

20—21

II Kolonja

Kol. II
typ 2

rys. 363

KOL. II; TYP 2.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 61,6 do 65,1 m².

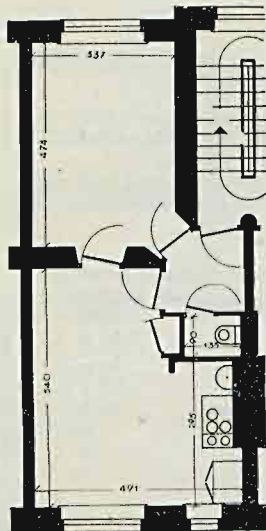
Naświetlenie: dla numerów nieparzystych półn.-wsch. od ul. Marymonckiej, połud.-zach. od podwórza.

Dla numerów parzystych: połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego, półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 5.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
I piętro	43, 46	113
II piętro	47, 50	109
III piętro	51, 54	112
IV piętro	55, 58	107
V piętro	59, 62	102

Instalacje dodatkowe w lokalu 62: wanna.
Ogrzewanie centralne norm.: 18—20

Kol. II
typ 3

rys. 364

KOL. II; TYP 3.

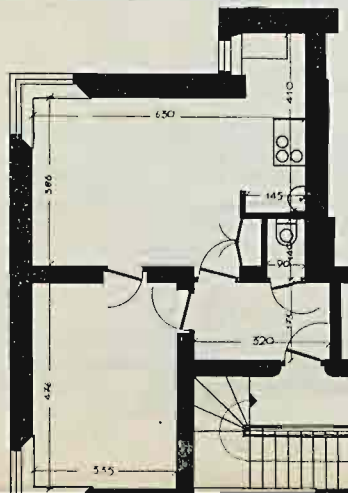
Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 41,8 do 45,3 m².

Naświetlenie: dla numerów od 4 do 38 półn.-wsch. od ul. Marymonckiej, połudn.-zach. od podwórza. Dla numerów od 63 do 99 — połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego i półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	4, 17, 18, 25, 26, 33, 34, 63, 64, 71, 72, 79, 80, 87	60—61
I piętro	8, 19, 20, 27, 28, 35, 36, 65, 66, 73, 74, 81, 82, 91	75
II piętro	12, 21, 22, 29, 30, 37, 38, 67, 68, 75, 76, 83, 84, 95	72—74
III piętro	16, 99	71

Ogrzewanie centralne norm.: 13—14

Kol. II
typ 4.

rys. 365

KOL. II; typ 4.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 44,0 do 48,5 m².

Naświetlenie dla numerów nieparzystych, połudn.-wsch. od podwórza, połudn.-zach. od ul. Ustronie. Dla numerów parzystych: półn.-wsch. od podwórza i półn.-zach. od ul. Ustronie.

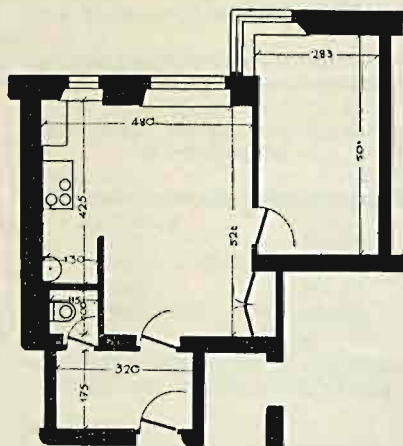
Klatka schodowa: 1, 9.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	1, 90	63
I piętro	5, 94	79
II piętro	9, 98	79
III piętro	13, 102	75

Ogrzewanie centralne norm.: 13—15

II kolonja

Kol. II
typ 5

KOL. II; typ 5.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 43,7 do 45,5 m².

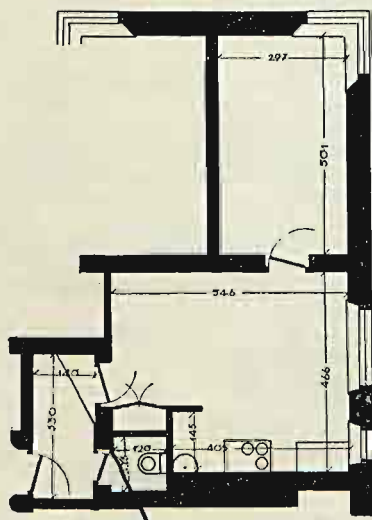
Naświetlenie: dla numerów parzystych połudn.-zach. od ul. Ustronie, dla numerów nieparzystych półn.-zach. od ul. Ustronie.

Klatka schodowa: 1, 9.

Położenie Numery mieszkań Czynnosc miesięczny w złotych

parter	2, 89	63
I piętro	6, 93	75
II piętro	10, 97	74
III piętro	14, 101	71
Ogrzewanie centralne norm.:		13—14

rys. 366

Kol. II
typ 6

KOL. II; typ 6.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 42,5 do 44,9 m².

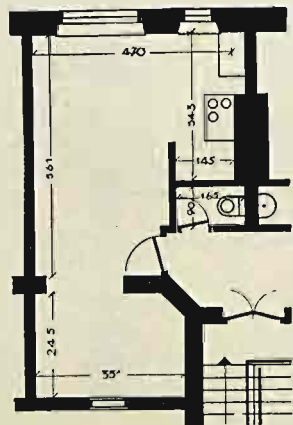
Naświetlenie: dla numerów nieparzystych półn.-wsch. od ul. Marymonckiej, dla numerów parzystych połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego.

Klatka schodowa: 1, 9.

Położenie Numery mieszkań Czynnosc miesięczny w złotych

parter	3, 88	61
I piętro	7, 92	75
II piętro	11, 96	73
III piętro	15, 100	70
Ogrzewanie centralne norm.:		13

rys. 367

Kol. II
typ 7

KOL. II; typ 7.

Mieszkanie POLTORAIZBOWE o pow. 36,6 m².

Naświetlenie: od Nr. 24 do 40 półn.-wsch. od ul. Marymonckiej, połudn.-zach. od podwórza (alkowy). Od Nr. 69 — 86 połudn.-wsch. od ul. Krasieńskiego i półn.-zach. od podwórza.

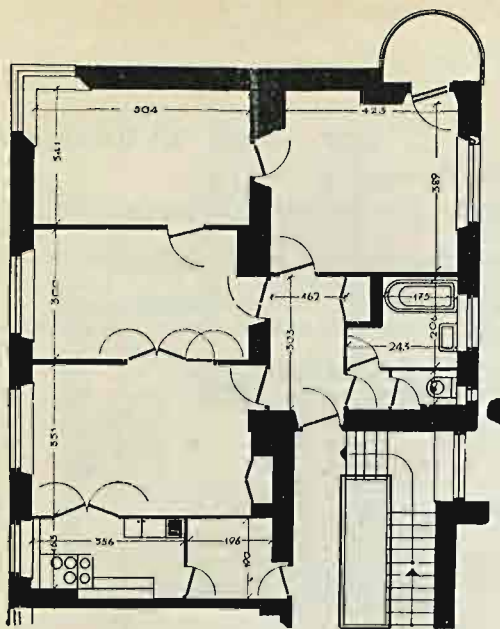
Klatka schodowa: 2, 3, 4, 6, 7, 8.

Położenie Numery mieszkań Czynnosc miesięczny w złotych

III piętro	23, 24, 31, 32, 39, 40, 69, 70, 77, 78, 85, 86.	54
Ogrzewanie centralne norm.:		11

rys. 368

III Kolonja.

rys. 369

Kol. III typ 1 A

KOL. III; typ 1 A.

Mieszkanie CZTEROIZBOWE o pow. od 85,3 do 91,1 m².

Naświetlenie mieszkań do Nr. 10 wschodnie od ul. Filareckiej, i zachodnie od podwórza, od Nr. 85—zachodnie od ul. Suzina i wschodnie od podwórza

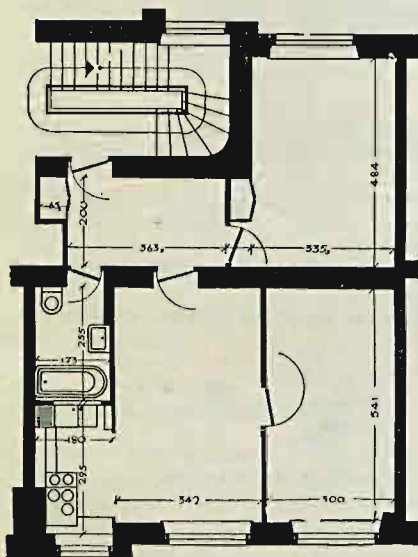
Klatka schodowa: 1, 10.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

	Numery mieszkań	Czyszn miesięczny w złotych
parter	85	143
I piętro	4, 88	183
II piętro	7, 91	176
III piętro	10, 94	169

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem w kuchni, stół, szafka nad stołem i zmywak.

Ogrzewanie centralne norm.: 26—27

Kol. III typ 2 A

rys. 370

KOL. III; TYP 2 A.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 69,5 do 75,0 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasińskiego, półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 4, 7.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

	Numery mieszkań	Czyszn miesięczny w złotych
parter	29, 30, 58, 59	111—115
I piętro	32, 33, 61, 62	134—143
II piętro	35, 36, 64, 65	129—137
III piętro	38, 39, 67, 68	128—131

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem w kuchni, stół, szafka nad stołem i zmywak.

Ogrzewanie centralne norm.: 21—22

KOL. III; TYP 3 A.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 67,8 do 71,2 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. i półn.-zach. od podwórza.

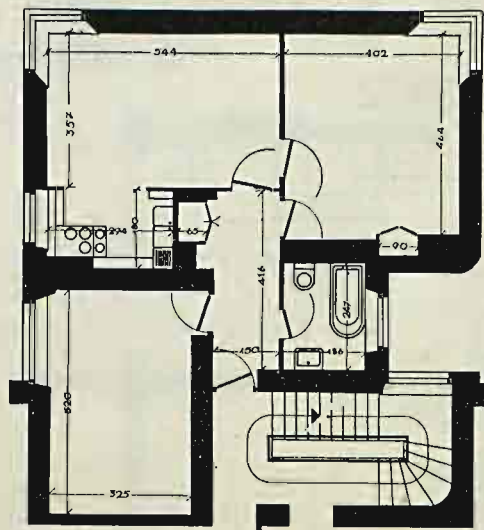
Klatka schodowa: 4, 7.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

	Numery mieszkań	Czyszn miesięczny w złotych
parter	31, 57	111—114
I piętro	34, 60	134—143
II piętro	37, 63	129—137
III piętro	40, 66	128—137

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem w kuchni, stół, szafka nad stołem i zmywak.

Ogrzewanie centralne norm.: 20—21

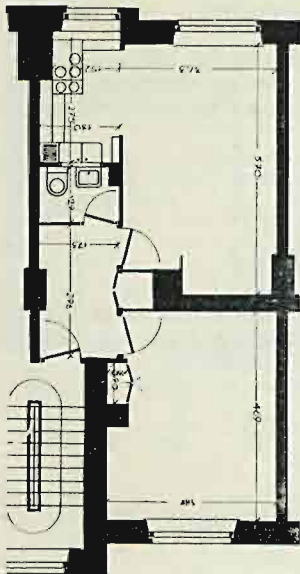

rys. 371

Kol. III typ 3 A

III Kolonja.

KOL. III. TYP 4. A. rys. 372

KOL. III; TYP 4 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 48,5 do 49,8 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasińskiego, półn.-zach. od podwórza.

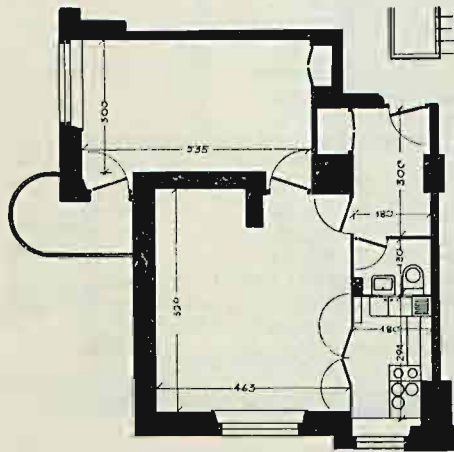
Klatka schodowa: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	3, 13, 14, 21, 22,	70
	41, 42, 49, 50, 69,	
	70, 77, 78, 87	
I piętro	6, 15, 16, 23, 24,	84
	43, 44, 51, 52, 71,	
	72, 79, 80, 90	
II piętro	9, 17, 18, 25, 26,	81
	45, 46, 53, 54, 73,	
	74, 81, 82, 93	
III piętro	12, 19, 20, 27, 28,	78
	47, 48, 55, 56, 75,	
	76, 83, 84, 96	

Instalacje dodatkowe: drzwi do wnęki gospodarczej, śpiżarka pod oknem w kuchni, stół, szafa nad stołem, zmywak, umywalka.

Ogrzewanie centralne norm.: 15

Kol. III typ 5 A

rys. 373

KOL. III, TYP 5 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 54,0 do 56,3 m².

Naświetlenie: dla numerów od 2 do 11 połudn.-wsch. od ul. Krasińskiego i wschodnie od ul. Filarckiej dla numerów 86—95 — połudn.-wsch. od ul. Krasińskiego i zachodnie od ul. Suzina.

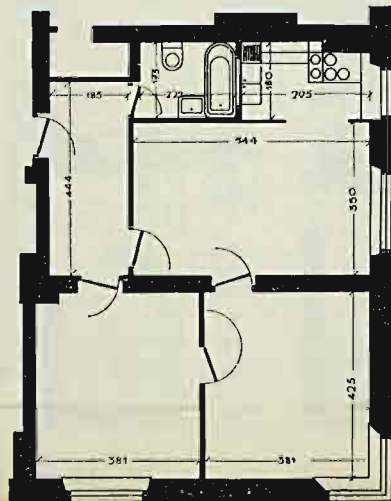
Klatka schodowa: 1, 10.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	86	80
I piętro	5, 89	100
II piętro	8, 92	95
III piętro	11, 95	92

Instalacje dodatkowe: drzwi do wnęki gospodarczej, śpiżarka pod oknem w kuchni, stół, szafka nad stołem, zmywak i umywalka.

Ogrzewanie centralne norm.: 16—17

Kol. III typ 1 B

rys. 374

KOL. III; TYP 1 B.

Mieszkanie TRZUIZBOWE o pow. od 68,9 do 70,3 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od ul. Płońskiej i zachodnie od ul. Suzina.

Klatka schodowa: 11.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

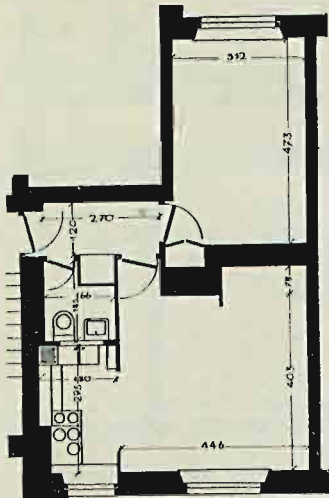
parter	101	112
I piętro	107	133
II piętro	110	133

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, śpiżarka pod oknem w kuchni, stół, szafka nad stołem i zmywak.

Ogrzewanie centralne norm.: 21

III Kolonja.

Kol. III, typ 2B

rys. 375

KOL. III; TYP 2 B.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 47,4 do 48,0 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza, półn.-zach. od ul. Płońskiej.

Klatka schodowa: 12, 13, 14, 15, 16.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	114, 115, 124, 125, 134, 135, 144, 145, 154	68
I piętro	116, 118, 126, 128, 136, 138, 146, 148, 156, 158	81
II piętro	119, 121, 129, 131, 139, 141, 149, 151, 159, 161	78

Instalacje dodatkowe: śpiżarka, umywalka, stół, szafka nad stołem, drzwi do wnęki, zmywak.
Ogrzewanie centralne norm.: 14

KOL. III; TYP 3 B.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 49 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza.

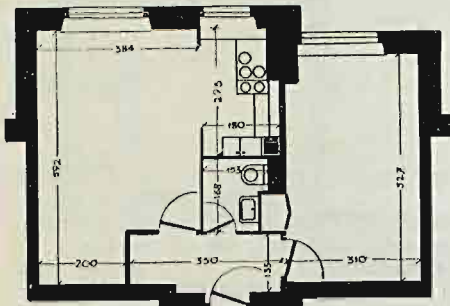
Klatka schodowa: 12, 13, 14, 15, 16.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

I piętro	117, 127, 137, 147, 157	83
II piętro	120, 130, 140, 150, 160	79

Instalacje dodatkowe: śpiżarka, umywalka, stół, szafka nad stołem, drzwi do wnęki gospodarczej, zmywak.

Ogrzewanie centralne norm.: 15

rys. 376

Kol. III, typ 3 B

KOL. III; TYP 4 B.

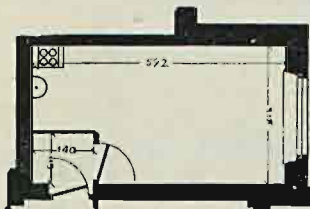
Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 18,5 m².

Naświetlenie połudn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 12, 13, 14, 15.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	113, 123, 133, 143	26
Ogrzewanie centralne norm.:		6

rys 377

Kol. III, typ 4 B

KOL. III; TYP 5 B.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. od 16,2 do 18,0 m².

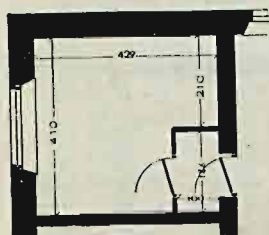
Naświetlenie: dla Nr. 97, 98, 103, 104, 162, 163, wschodnie od podwórza, dla reszty zachodnie od ul. Suzina.

Klatka schodowa: 11.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	97, 98, 99	23—24
I piętro	103, 104, 105	27—28
II piętro	162, 163, 164, 165	26—28

Ogrzewanie centralne norm.: 5

rys. 378

Kol. III typ 5 B

KOL. III, TYP 6 B.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 48,7 do 50,0 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza i półn.-zach. od ul. Płońskiej.

Klatka schodowa: 11.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	102	70
I piętro	108	85
II piętro	111	82

Instalacje dodatkowe: spiżarka, umywalka, stół, szafka nad stołem, drzwi do wnęki gospodarczej, mywak.

Ogrzewanie centralne norm.: 15

KOL. III; TYP 7 B.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 16,2 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 12, 13, 14, 15, 16.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	112, 122, 132, 142, 152	23
Ogrzewanie centralne norm.:		5

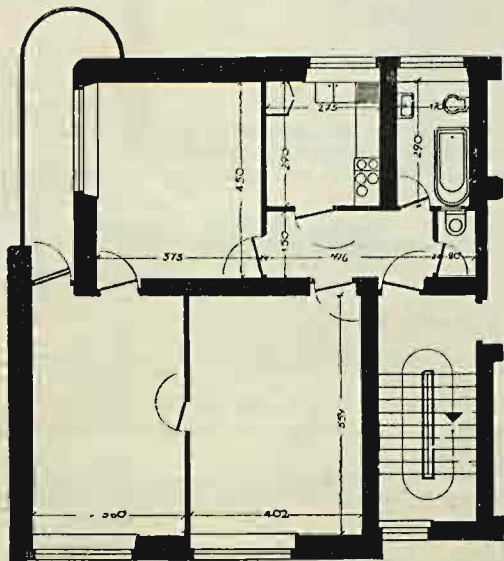
KOL. III; TYP 8 B.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 27,5 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 16.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	153	39
Ogrzewanie centralne norm.:		8

rys. 379

Kol. IV, typ 1 A

III Kolonja — IV Kolonja.

KOL. III; TYP 9 B.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 31,9 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od podwórza i ul. Płońskiej.

Klatka schodowa: 16.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	155	44
Dodatkowe instalacje: umywalka.		
Ogrzewanie centralne norm.:		10

KOL. III; TYP 10 B.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. do 24 m² do 24,8 m².

Naświetlenie: zachodnie od ul. Suzina.

Klatka schodowa: 16.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	100	33
I piętro	106	41
Ogrzewanie centralne norm.:		7

KOL. III; TYP 11 B.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 9,7 m².

Naświetlenie: zachodnie od ul. Suzina.

Klatka schodowa: 11.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
II piętro	109	15
Instalacje dodatkowe: umywalka.		
Ogrzewanie centralne norm.:		3

IV Kolonja.

KOL. IV; TYP 1 A.

Mieszkanie TRZY I PÓLIZBOWE o pow. 77,9 do 87,5 m².

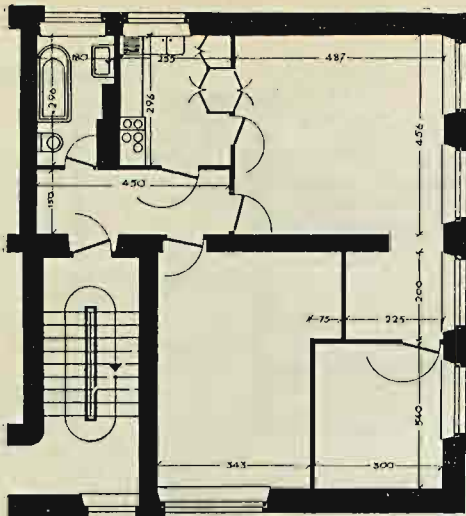
Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza i zachodnie oraz półn.-zach. od ul. Płońskiej.

Klatka schodowa: 1.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	1	135
I piętro	3	180
II piętro	5	173

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, zmywak, szafa spiżarnia.

Ogrzewanie centralne norm.: 23—26

rys. 380

Kol. IV typ 2 A.

KOL. IV; TYP 2 A.

Mieszkanie TRZY I PÓLIZBOWE o pow. od 76,0 do 76,8 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasińskiego, zachodnie od podwórza i wschodnie od ul. Suzina.

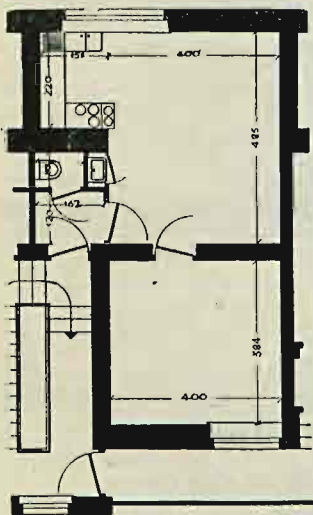
Klatka schodowa: 6.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	73	128
I piętro	77	153
II piętro	81	147
III piętro	82	140

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, zmywak, kredens.

Ogrzewanie centralne norm.: 23

Kol. IV typ 3 A

KOL. IV; TYP 3 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 41,5 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od ul. Płońskiej i połudn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 2, 3, 4.

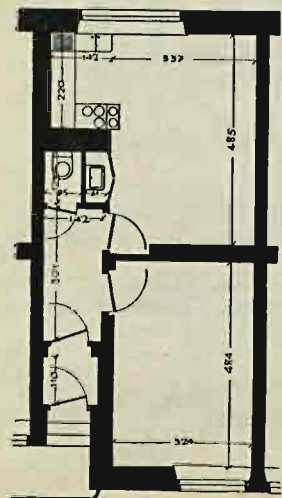
Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	8, 9, 20, 21, 32, 33	58
I piętro	12, 13, 24, 25, 36, 37	68
II piętro	16, 17, 28, 29, 40, 41	66

Instalacje dodatkowe: zmywak, umywalka.

Ogrzewanie centralne norm.: 12

rys. 381

Kol. IV typ 4 A

KOL. IV; TYP 4 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 42,7 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od ul. Płońskiej, połudn.-wsch. od podwórza; oraz półn.-wsch. od ul. Suzina i połudn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 2, 3, 4, 5, 6.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

parter	7, 10, 19, 22, 31,	
	34, 43, 51, 70	61
I piętro	11, 14, 23, 26, 35,	
	38, 52, 60, 74	72
II piętro	15, 18, 27, 30, 39,	
	42, 61, 69, 78	69

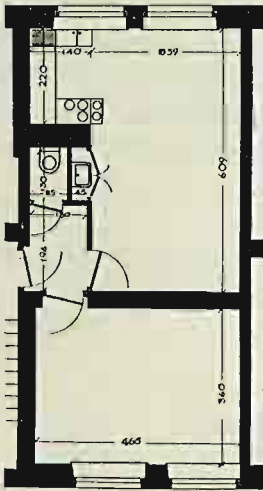
Instalacje dodatkowe: umywalka, zmywak.,

Ogrzewanie centralne norm.: 13

rys. 382]

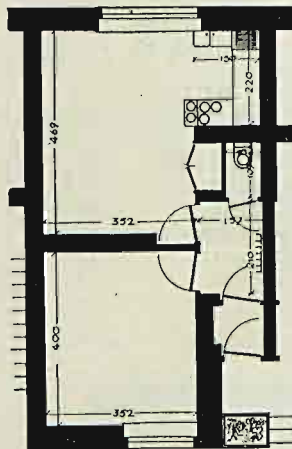

IV Kolonja.

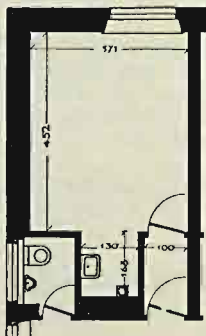
rys. 383

Kol. IV, typ 5 A

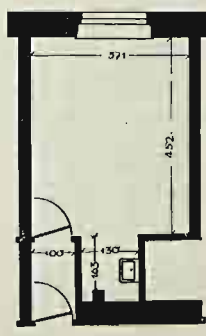
rys. 384

Kol. IV, typ 6 A

rys. 385

Kol. IV, typ 7 A

rys. 386

Kol. IV, typ 8 A

KOL. IV; TYP 5 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 44,7 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza i półn.-zach. od ul. Płońskiej.

Klatka schodowa: 1.

Położenie Numery mieszkań Czynnosc miesięczny w złotych

parter	2	62
I piętro	4	74
II piętro	6	71
Ogrzewanie centralne norm.:		13

KOL. IV; TYP 6 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 39,8 do 40,3 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od ul. Płońskiej lub wsch. od ul. Suzina i połudn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 5, 6.

Położenie Numery mieszkań Czynnosc miesięczny w złotych

parter	44, 45, 49, 50, 71, 72	
	44, 45, 49, 50, 71, 72	57
I piętro	53, 54, 58, 59, 75, 76	67—68
II piętro	62, 63, 67, 68, 79, 80	64—65

Instalacje dodatkowe: zmywak, umywalka.

Ogrzewanie centralne norm.:

KOL. IV; TYP 7 A.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 20,4 do 20,7 m².

Naświetlenie: wsch. od ulicy Suzina.

Klatka schodowa: 5.

Położenie Numery mieszkań Czynnosc miesięczny w złotych

parter	46	28
I piętro	55	34
II piętro	64	32

Ogrzewanie centralne norm.:

KOL. IV; TYP 8 A.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 20,4 do 20,7 m².

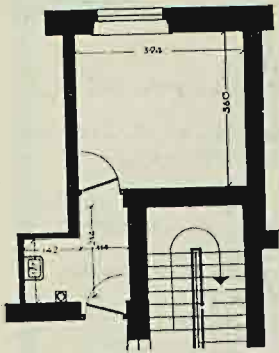
Naświetlenie: wsch. od ul. Suzina.

Położenie Numery mieszkań Czynnosc miesięczny w złotych

parter	47	28
I piętro	56	34
II piętro	65	32

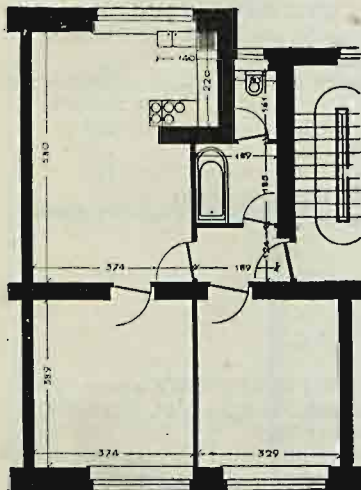
Ogrzewanie centralne norm.:

IV Kolonja.

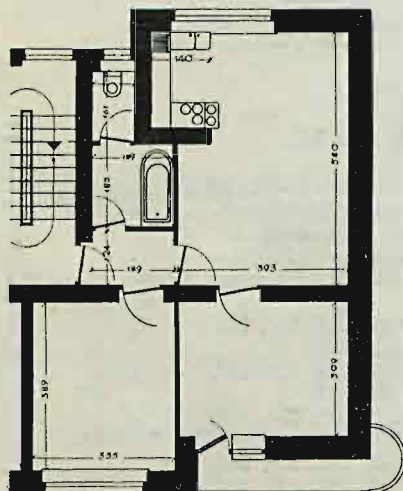
Kol. IV. typ 9 A

rys. 387

Kol. IV
typ 1 B

rys. 388

Kol. IV
typ 2 B

rys. 389

KOL. IV; TYP 9 A.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 18,5 do 19,1 m².

Naświetlenie: wsch. od ul. Suzina.

Klatka schodowa: 5.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	48	25
I piętro	57	31
II piętro	66	30
Ogrzewanie centralne norm.:		6

KOL. IV; TYP 10 A.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 27,9 m²,
Naświetlenie: półn.-zach. od ul. Płońskiej,
i połudn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa.: 1.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
III piętro	156	44
Ogrzewanie centralne norm.:		8

KOL. IV; TYP 1 B.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 55,1 do 57,5 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasińskiego,
półn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	84; 91, 92, 99, 100, 107, 108, 115, 116, 123, 124, 131, 132, 139, 140, 147	84
I piętro	86, 93, 94, 101, 102, 109, 110, 117, 118, 125, 126, 133, 134, 141, 142, 149	105
II piętro	88, 95, 96, 103, 104, 111, 112, 119, 120, 127, 128, 135, 136, 143, 144, 151	101
III piętro	90, 97, 98, 105, 106, 113, 114, 121, 122, 129, 130, 137, 138, 145, 146, 153	97
Instalacja dodatkowa: wanna, umywalka.		17
Ogrzewanie centralne norm.:		17

KOL. IV; TYP 2 B.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. 60,4 m².
Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Krasińskie-
go, półn.-zach. od podwórza.

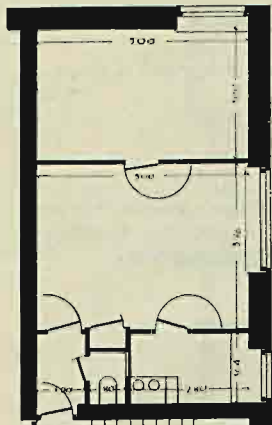
Klatka schodowa: 7, 15.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
I piętro	85, 150	110
II piętro	87, 152	106
III piętro	89, 154	102
Instalacje dodatkowe: wanna i umywalka.		
Centralne ogrzewanie norm.:		18

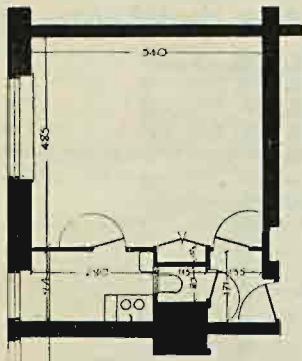

IV Kolonja.

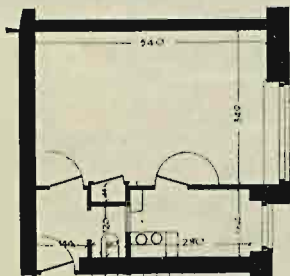
KOL. IV T4P 4-C

rys. 393

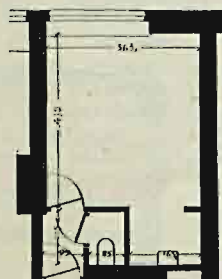
KOL. IV T4P 5-C

rys. 394

KOL. IV T4P 6-C

rys. 395

KOL. IV T4P 7-C

rys. 396

KOL. IV; TYP 4 C.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 42,7 m².
 Naświetlenie: połudn.-wsch. od podwórza.
 Klatka schodowa: 20.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	249	61
I piętro	251	73
II piętro	253	70
III piętro	255	67
Ogrzewanie centralne norm.:		13

KOL. IV; TYP 5 C.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 34,5 m².
 Naświetlenie: dla Nr. Nr. 160, 164, 168, 172
 połudn.-wsch., od ul. Krasińskiego dla reszty—
 połudn.-zach. od ul. Trentowskiego.
 Klatka schodowa: 16, 17, 18, 19.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	160, 161, 176, 177, 192, 193, 208	51
I piętro	164, 165, 180, 181, 196, 197, 219	60
II piętro	168, 169, 184, 185, 200, 201, 229	58
III piętro	172, 173, 188, 189, 204, 205, 239	55
Ogrzewanie centralne norm.:		10

KOL. IV; TYP 6 C.

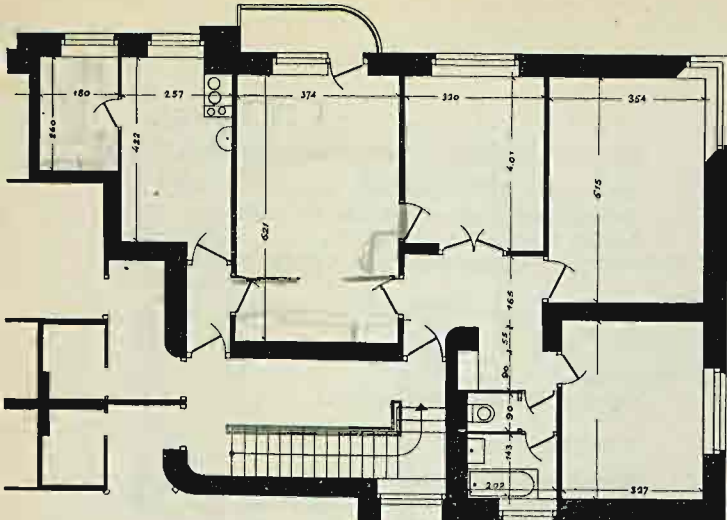
Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 26,7 m².
 Naświetlenie: dla numerów 159, 163, 167, 171
 połudn.-wsch. od ulicy Krasińskiego. dla reszty nume-
 rów półn.-wsch. od podwórza.
 Klatka schodowa: 16, 17, 18, 19

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	159, 162, 175, 178, 191, 194, 207	40
I piętro	163, 166, 179, 182, 195, 198, 218	47
II piętro	167, 170, 183, 186, 199, 202, 228	45
III piętro	171, 174, 187, 190, 203, 206, 238	43
Ogrzewanie centralne norm.:		8

KOL. IV; TYP 7 C.

Mieszkanie JEDNOIZBOWE o pow. 19,2 m².
 Naświetlenie: połudn.-zach. od ul. Trentowskie-
 go.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	209	28
I piętro	220	33
II piętro	230	32
III piętro	240	30
Ogrzewanie centralne norm.:		6

rys. 397

Kol. V A typ 1.

KOL. V; TYP 1 A.

Mieszkanie CZTERO I PÓLIZBOWE o pow. od 100,0 do 103,0 m².

Naświetlenie: połudn.-wsch. od ul. Filareckiej i południowe od podwórza.

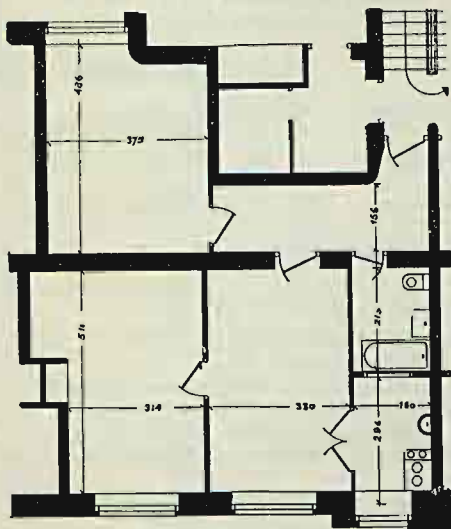
Klatka schodowa: 16.

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

parter	172	177
I piętro	175	214
II piętro	178	209
III piętro	181	200

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, zmywak, śpiżarka pod oknem, stół kuchenny z szafką.

Ogrzewanie centralne norm.: 30—31

rys. 398

Kol. V, typ. 2 A,

KOL. V; TYP 2 A.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 70,3 do 72,4 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od ul. Maramonckiej i połudn.-zach. od podwórza.

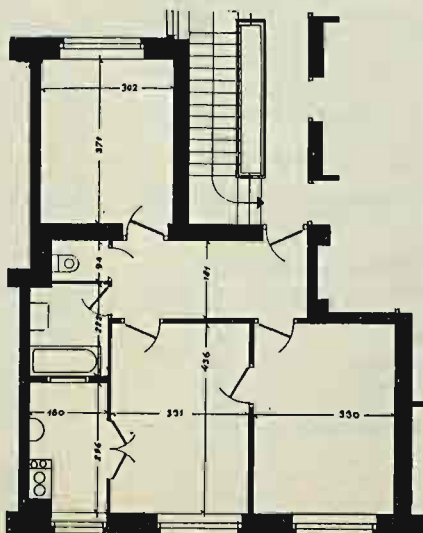
Klatka schodowa: 10, 13.

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

parter	109, 110, 141, 142	115
I piętro	113, 114, 145, 146	137
II piętro	117, 118, 149, 150	135
III piętro	121, 122, 153, 154	130

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, zmywak, drzwi do części gospodarczej, stół z szafką, śpiżarka pod oknem.

Ogrzewanie centralne norm.: 21—22

rys. 399

Kol. V typ. 3 A

KOL. V; TYP 3 A.

Mieszkanie TRZYIZBOWE o pow. od 57,7 do 59,8 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 7.

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

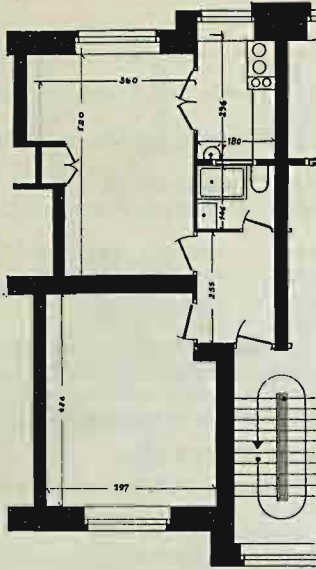
parter	79	89
I piętro	83	107
II piętro	87	106
III piętro	91	102

Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka, drzwi do wnetki gospodarczej, śpiżarka pod oknem, stół z szafką.

Ogrzewanie centralne norm.: 17—18

V Kolonja.

rys. 400 Kol. V, typ 4 A

KOL. V; TYP 4 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 46,5 do 49 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn.-zach. od podwórza.

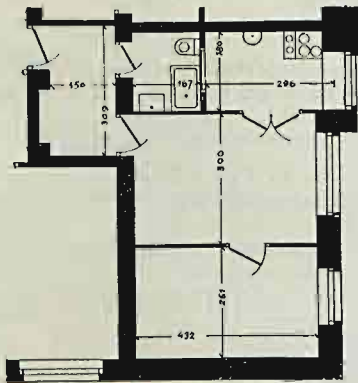
Klatka schodowa: 8, 9, 11, 12, 14, 15.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

Piętro	Numery mieszkań	Czyszn miesięczny w złotych
parter	92, 93, 100, 101, 124, 125, 132, 133, 156, 157, 164, 165	67—68
I piętro	94, 95, 102, 103, 126, 127, 134, 135, 158, 159, 166, 167	80—82
II piętro	96, 97, 104, 105, 128, 129, 136, 137, 160, 161, 168, 169	79—80
III piętro	98, 99, 106, 107, 130, 131, 138, 139, 162, 163, 170, 171	76—77

Instalacje dodatkowe: wanna krótka, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem, stół z szafką.

Ogrzewanie centralne norm.: 14—15

rys. 401 Kol. V, typ 5 A

KOL. V; TYP 5 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 35,4 do 38,0 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od ul. Suzina.

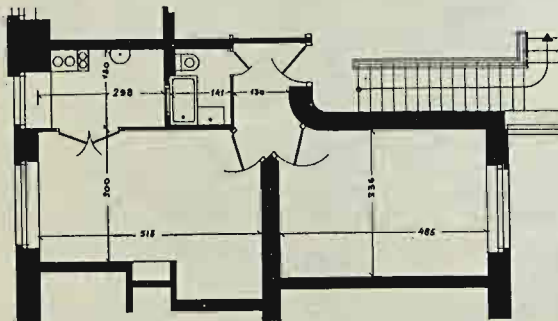
Klatka schodowa: 7.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

Piętro	Numery mieszkań	Czyszn miesięczny w złotych
parter	77, 78	52—53
I piętro	81, 82	62—63
II piętro	85, 86	61—63
III piętro	89, 90	58—60

Instalacje dodatkowe: wanna krótka, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem, stół z szafką.

Ogrzewanie centralne norm.: 11

rys. 402 Kol. V, typ 6 A

KOL. V; TYP 6 A.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 42,9 do 43,5 m²,
Naświetlenie: półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 16.

Położenie Numery mieszkań Czyszn miesięczny w złotych

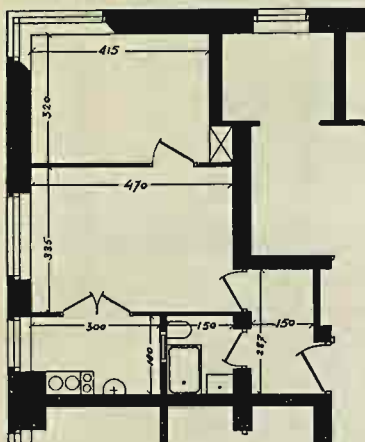
Piętro	Numery mieszkań	Czyszn miesięczny w złotych
parter	174	62
I piętro	177	74
II piętro	180	72
III piętro	183	69

Instalacje dodatkowe: wanna krótka, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem i stół z szafką.

Ogrzewanie centralne norm.: 13

V Kolonja.

rys. 406

Kol. V, typ 2B

KOL. V; TYP 2B.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 40,2 do 40,9 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od ul. Suzina.

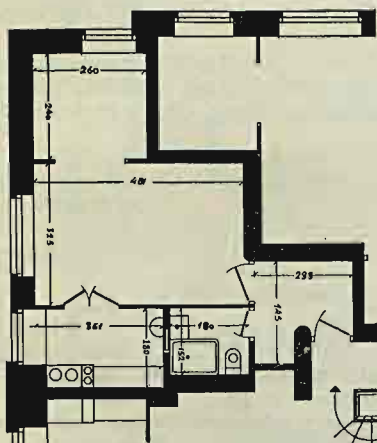
Klatka schodowa: 6.

Położenie Numery mieszkań Czynnysz miesięczny w złotych

parter	62	58
I piętro	67	70
II piętro	72	67

Instalacje dodatkowe: wanna krótka, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej.

Ogrzewanie centralne norm.: 12

rys. 407

Kol. V
typ 3 B

KOL. V; TYP 3 B.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. od 33,8 do 34,7 m².

Naświetlenie: półn.-zach. od ul. Suzina dla numerów 63, 68 i 73. Dla pozostałych połudn.-zach. od ul. Sierpeckiej.

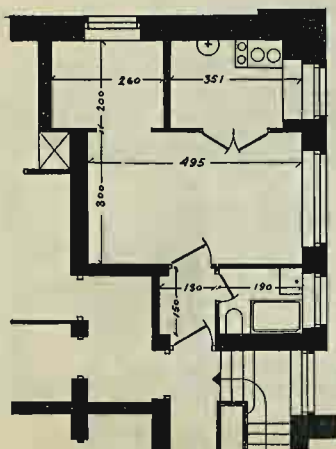
Klatka schodowa: 6.

Położenie Numery mieszkań Czynnysz miesięczny w złotych

parter	63, 64	50
I piętro	68, 69	60
II piętro	73, 74	57—58

Instalacje dodatkowe: wanna krótka, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, śpiżarka pod oknem i stół z szafką.

Ogrzewanie centralne norm.: 10

rys. 408

Kol. V, typ 4 B

KOL. V; TYP 4 B.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. od 30,5 do 30,7 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 6.

Położenie Numery mieszkań Czynnysz miesięczny w złotych

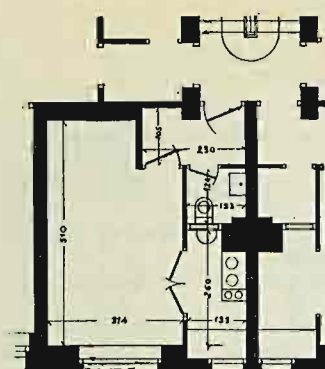
parter	61	46
I piętro	66	54
II piętro	71	52

Instalacje dodatkowe: drzwi do wnęki gospodarczej, śpiżarka pod oknem, stół z szafką.

Ogrzewanie centralne norm.: 9

V Kolonja — VII Kolonja.

rys. 409

Kol. V, typ 5 B

KOL. V; TYP 6 B.

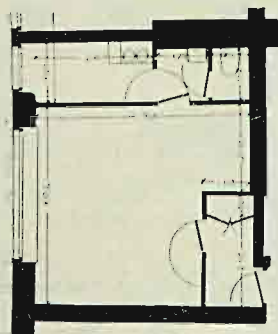
Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. 41,2 do 42,8 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od ul. Sierpeckiej i półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 1, 2, 3, 4, 5.

Instalacje dodatkowe: wanna krótka, umywalka, drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem, stół z szafka.

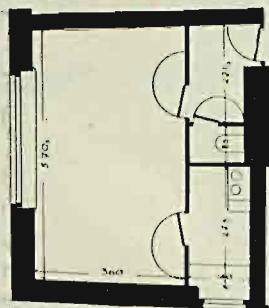
Ogrzewanie centralne norm.: 12—13

KOL. VII

T4R 1 A

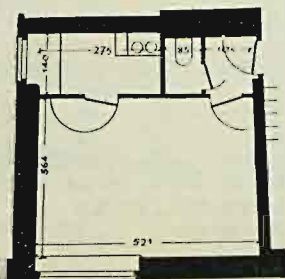
rys. 410

KOL. VII

T4P 2 A

rys. 411

KOL. VII

T4D 3 A

rys. 412

KOL. V; TYP 5 B.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 22,6 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od ul. Sierpeckiej.

Klatka schodowa: 1, 2, 3, 4, 5.

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

parter	2, 3, 14, 15, 26,	34
	27, 38, 39, 50, 51	
I piętro	6, 7, 18, 19, 30,	39
	31, 42, 43, 54, 55	
II piętro	10, 11, 22, 23, 34,	38
	35, 46, 47, 58, 59	

Instalacje dodatkowe: drzwi do wnęki gospodarczej, spiżarka pod oknem, stół z szafka.

Ogrzewanie centralne norm.: 7

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

parter	1, 4, 13, 16, 25,	63
	28, 37, 40, 48, 52	
I piętro	5, 8, 17, 20, 29,	77
	32, 41, 44, 53, 56	
II piętro	9, 12, 21, 24, 33,	74
	36, 45, 48, 57, 60	

VII Kolonja.

KOL. VII; TYP 1 A.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 24,7 m².

Naświetlenie: zachodnie od podwórza dla numerów 1, 5, 9 i połudn.-wsch. od ul. Płońskiej dla pozostałych.

Klatka schodowa: 1, 10.

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

parter	1, 112	36
I piętro	5, 116	43
II piętro	9, 120	41

Ogrzewanie centralne norm.: 7

KOL. VII; TYP 2 A.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 28,0 m².

Naświetlenie: wschodnie od ul. Suzina.

Klatka schodowa: 1, 10.

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

parter	2, 111	40
I piętro	6, 115	48
II piętro	10, 119	46

Ogrzewanie centralne norm.: 8

KOL. VII; TYP 3 A.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 29,2 m².

Naświetlenie: wschodnie od ul. Suzina.

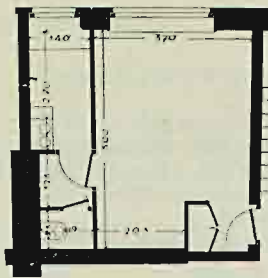
Klatka schodowa: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Położenie Numery mieszkań Czynsz miesięczny w złotych

parter	3, 14, 15, 26, 27, 38,	43
	39, 50, 51, 62, 63, 74,	
	75, 86, 87, 98, 99, 110	
I piętro	7, 18, 19, 30, 31, 42,	51
	43, 54, 55, 66, 67, 78,	
	79, 90, 91, 102, 103,	
II piętro	114	49
	11, 22, 23, 34, 35, 46,	
	47, 58, 59, 70, 71, 82,	
	83, 94, 95, 106, 107,	
	118	

Ogrzewanie centralne norm.: 9

VII Kolonja — VIII Kolonja.

KOL.VII TYP 4-A

rys. 413

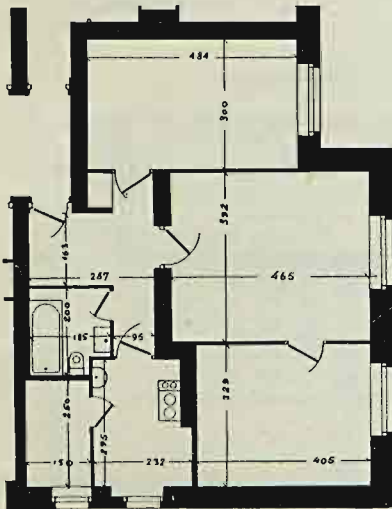
KOL. VII; TYP 4 A.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. 24,2 m².

Naświetlenie: zachodnie od podwórza.

Klatka schodowa: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	4, 13, 16, 25, 28, 37, 40, 49, 52, 61, 64, 73, 76, 85, 88, 97, 100, 109	36
I piętro	8, 17, 20, 29, 32, 41, 44, 53, 56, 65, 68, 77, 80, 89, 92, 101, 104, 113	43
II piętro	12, 21, 24, 33, 36, 45, 48, 57, 60, 69, 72, 81, 84, 93, 96, 105, 108, 117	41
Ogrzewanie centralne norm.:		7

rys. 414

Kol. VIII
typ. 1

VIII Kolonja.

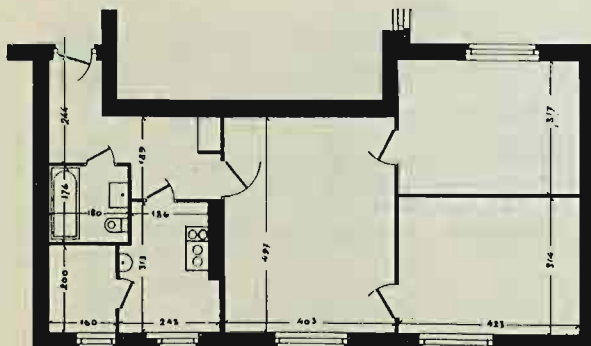
KOL. VIII; TYP 1.

Mieszkanie TRZY I PÓLIZBOWE o pow. od 64,0 do 68,6 m².

Naświetlenie: dla numerów parzystych półn.-zach. od ul. Krechowickiej i połudn.-zach. od ul. Sierpeckiej; dla numerów nieparzystych półn.-zach. od ul. Sierpeckiej i półn.-wsch. od ul. Marymonckiej.

Klatka schodowa.: 1, 3.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	2, 47	102—103
I piętro	6, 51	123—125
II piętro	10, 55	118—120
III piętro	14, 59	121—122
IV piętro	18, 63	115—117
Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka.		
Ogrzewanie centralne norm.:		19—21

rys. 415

Kol. VIII, typ. 2.

KOL. VIII; TYP 2.

Mieszkanie TRZY I PÓLIZBOWE o pow. od 61,0 do 65,0 m².

Naświetlenie: dla numerów do 117 półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn.-zach.; dla numerów od 149 połudn.-zach. od ul. Sierpeckiej i półn.-wschodnie.

Klatki schodowe: 5, 7.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	97, 149	97—98
I piętro	102, 158	116—117
II piętro	107, 167	111—112
III piętro	112, 176	111—115
IV piętro	117, 185	110
Instalacje dodatkowe: wanna, umywalka.		
Ogrzewanie centralne norm.:		18—20

VIII Kolonja.

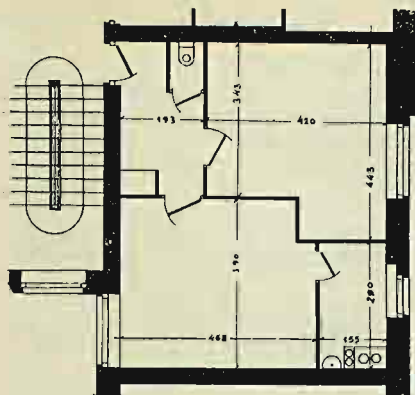
KOL. VIII; TYP 3.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 43,0 do 45,5 m².

Naświetlenie: dla numerów od 46 do 62 półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn.-zach. od podwórza; dla numerów od 150—177 połudn.-zach. od ul. Sierpeckiej i półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 3, 7.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	46, 150	62—63
I piętro	50, 159	74
II piętro	54, 168	71
III piętro	58, 177	70—71
IV piętro	62	67
Ogrzewanie centralne norm.:		13—14

rys. 416

Kol. VIII, typ 3

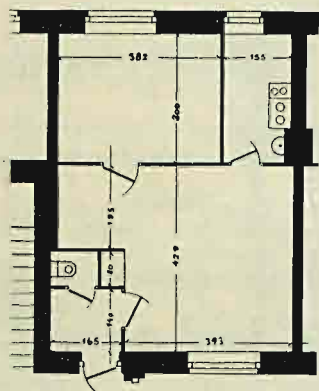
KOL. VIII; TYP 4.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 38,6 do 40,5 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	68, 69, 70, 71	56—57
I piętro	74, 75, 76, 77	67—68
II piętro	80, 81, 82, 83	64—66
III piętro	86, 87, 88, 89	64—65
IV piętro	92, 93, 94, 95	61—62
Ogrzewanie centralne norm.:		12

rys. 417

Kol. VIII, typ 4

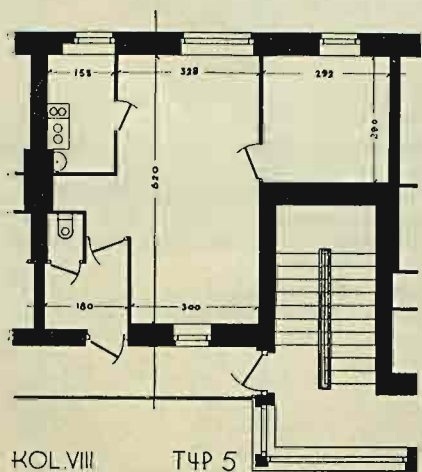
KOL. VIII; TYP 5.

Mieszkanie DWUIZBOWE o pow. od 37,5 do 39,5 m².

Naświetlenie: półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn.-zach. od podwórza.

Klatka schodowa: 4.

Położenie	Numery mieszkań	Czynsz miesięczny w złotych
parter	67	55
I piętro	73	65
II piętro	79	63
III piętro	85	62
IV piętro	91	60
Ogrzewanie centralne norm.:		11—12

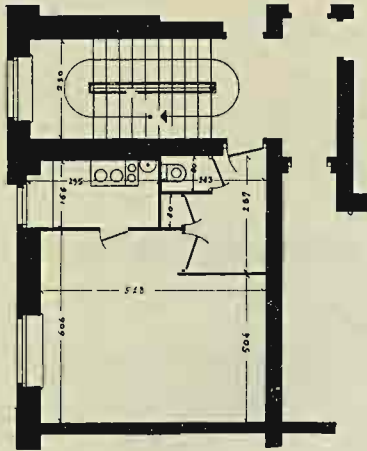
KOL.VIII

TYP 5

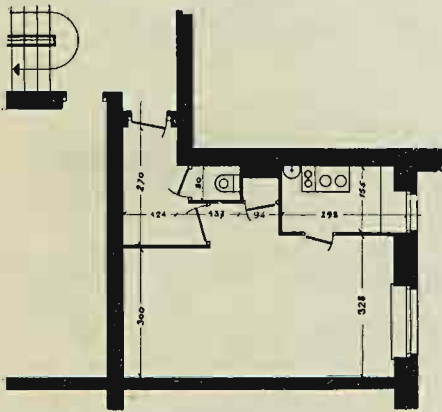
rys. 418

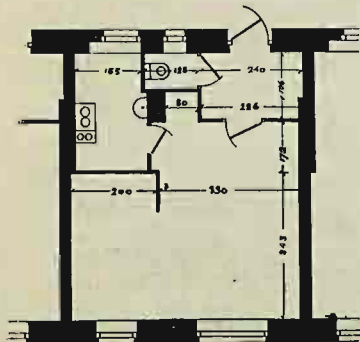
VIII Kolonja.

rys. 419 Kol. VIII, typ 6

rys. 420 Kol. VIII, typ 7

rys. 421 Kol. VIII, typ 8

KOL. VIII; TYP 6.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. od 30,0 do 34,0 m².

Naświetlenie: dla numerów 21, 25, 26, 30, 31, 35, 36, 40, 41, 45 półn.-zach. od ul. Krechowickiej; dla pozostałych poniżej 100 połudn.-wsch. od podwórza; dla numerów od 100 — półn.-zach od podwórza.

Klatka schodowa: 1, 2, 3, 5, 6, 7.

Położenie Numery mieszkań Czysznz miesięczny w złotych

parter	1, 4, 21, 25, 49, 100, 121, 125, 146	45—48
I piętro	5, 8, 26, 30, 53, 105, 126, 130, 155	53—57
II piętro	9, 12, 31, 35, 57, 110, 131, 135, 164	50—55
III piętro	13, 16, 36, 40, 61, 115, 136, 140, 173	50—55
IV piętro	17, 20, 41, 45, 65, 120, 141, 145, 182	48—52

Ogrzewanie centralne norm.: 9—10

KOL. VIII; TYP 7.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. od 28,0 do 31,0 m².

Naświetlenie: dla numerów 3—19 i 48—64 półn.-zach. od ul. Krechowickiej; dla numerów 22—44 połudn.-wsch. od podwórza; dla numerów od 66 do 90 półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i połudn. zach. od podwórza; dla numerów 96, 101, 106, 111 i 116 półn.-wsch. od ul. Marymonckiej i dla pozostałych numerów połudn.-wsch. od ul. Suzina.

Klatka schodowa: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Położenie Numery mieszkań Czysznz miesięczny w złotych

parter	3, 22, 23, 24, 48, 66, 96, 98, 99, 122, 123, 124, 147, 148	42—45
I piętro	7, 27, 28, 29, 52, 72, 101, 103, 104, 127, 128, 129, 156, 157	51—54
II piętro	11, 32, 33, 34, 56, 78, 106, 108, 109, 132, 133, 134, 165, 166	49—52
III piętro	15, 37, 38, 39, 60, 84, 111, 113, 114, 137, 138, 139, 174, 175	49—51
IV piętro	19, 42, 43, 44, 64, 90, 116, 118, 119, 142, 143, 144, 183, 184	47—49

Ogrzewanie centralne norm.: 8—9

KOL. VIII; TYP 8.

Mieszkanie PÓLTORAIZBOWE o pow. od 31,0 do 33,5 m².

Naświetlenie: połudn.-zach. od ul. Sierpeckiej i półn.-wsch. od podwórza.

Klatka schodowa: 7.

Położenie Numery mieszkań Czysznz miesięczny w złotych

parter	151, 152, 153, 154	47
I piętro	160, 161, 162, 163	55
II piętro	169, 170, 171, 172	52
III piętro	178, 179, 180, 181	52—54

Ogrzewanie centralne norm.: 9—10

Projekt osiedla na Rakowcu

Na zakupionym przez Warszawską Spółdzielnię Mieszkaniową terenie przy ul. Pruszkowskiej zostało zaprojektowane Osiedle Robotnicze na Rakowcu.

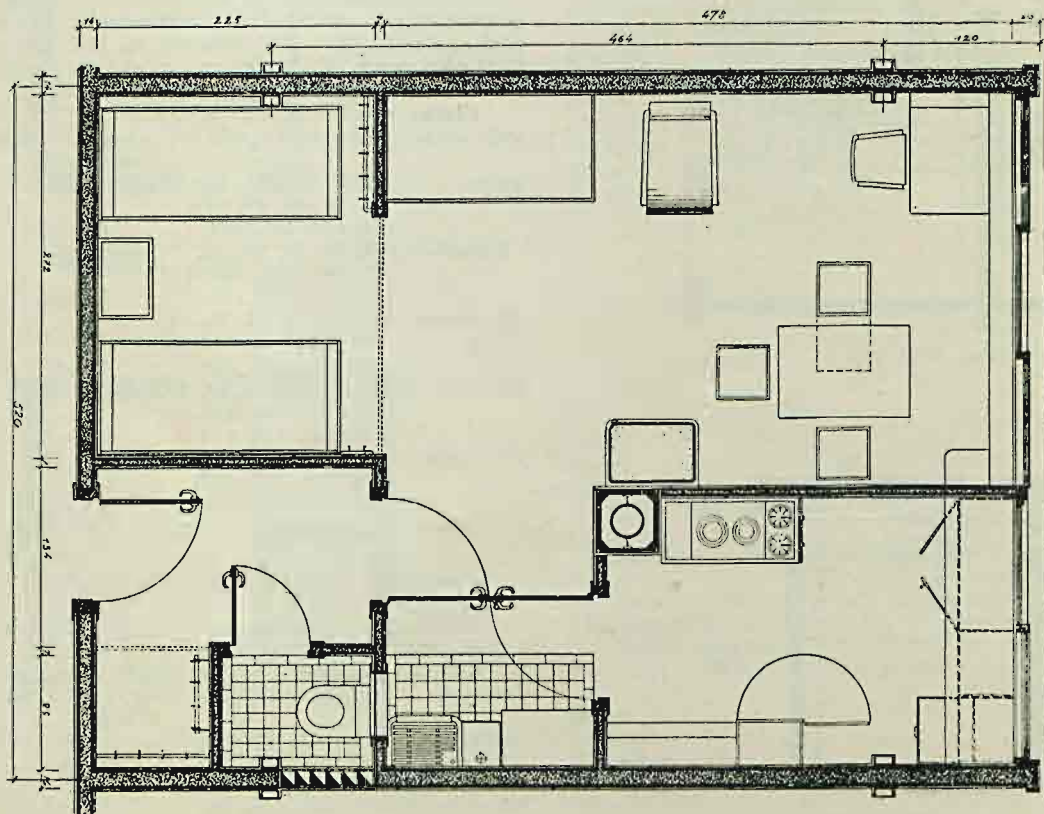
Projekt tego Osiedla, opracowany przez Zespół Praesens Z^p, został szczegółowo opisany w Nr. 5 naszego miesięcznika w roku ubiegłym.

Specjalna uwaga została zwrócona na wypracowanie przemyślanego w najdrobniejszych szczegółach typu małego mieszka-

nia robotniczego.

Mieszkanie składa się z *jednej izby mieszkalnej z alkową sypialną* dla rodziców. Okno ciągnie się prawie pod sufit, dzięki czemu oświetlać może dostatecznie nawet najgłębszą część izby.

Wyposażenie: *przedpokój, schowek* — duża szafa do której się wchodzi, *klozet, kuchnia* całkowicie urządzona, połączona okienkiem z izbą mieszkalną. Okienko służy do podawania posiłków i ułatwia matce

rys. 422

Studja nad budową tanich domów jednorodzinnych,² w osiedlach podmiejskich.

W dążeniu do zaspokojenia potrzeb różnych grup członków, W. S. M. nie ogranicza się do budowy domów zbiorowych Osiedla na Żoliborzu, prowadząc obecnie studja nad możliwościami budowy osiedli podmiejskich z tanimi mieszkaniami. Osiedla wspomniane, jako przeznaczone dla robotników, sytuowane być mają w pobliżu ośrodków przemysłowych, na peryferjach miasta.

Domy przewidywane są parterowe lub piętrowe z ogródkami, o zabudowie szeregowej i bliźniaczej. Studja idą w kierunku zapoznania się z wynikami, osiągniętymi w innych krajach — badania warunków lokalnych najekonomiczniejszego sposobu wykonania domów pod względem wyboru typu, zabudowy, użytej konstrukcji i ceny terenów.

Wstępnym krokiem do ustalenia programu mieszkań są poniższe szkice, wyko-

nane przez architektów, współpracujących z W. S. M.: Zespół „U” oraz architekci: St. Brukalski, Br. Zborowski i J. Jankowski.

Szkice uwzględniają różne sposoby zabudowy, a więc bliźniaczy (Nr. 5), szeregowy (Nr. 1, 2, 3, 4, 6, 7) oraz pojedynczy wolno stojący dom (Nr. 9). Wysokość jednej lub dwu kondygnacji (Nr. 8 i 10). Patrz rysunki na str. 38 i następujących.

W szkicach na jednopiętrowe domy przewidziane są mieszkania na jednej (Nr. 10) i dwóch kondygnacjach (Nr. 8).

W zależności od sytuowania Osiedli na terenach skanalizowanych, lub nie — widzimy w szkicach W. C., lub też suchy klozet w dobudówkach lekkiej konstrukcji. W rozplanowaniu różnie są potraktowane kuchnie, jako izolowane ubikacje lub przejściowe z wejściem do ogrodu. Nisze sypialne, zaślониęte kotarą lub ścianką, nie sięgającą sufitu. Pokoje mieszkalne od ulicy lub ogrodu.

Zespół „U”.

Doniosła rola ogródków działkowych została uznana zarówno u nas, jak i w innych krajach i nie wymaga przeto dalszych omówień. Ogródki te przeważnie powstawały dla użytku mieszkańców śródmieścia i dzielnic pozbawionych większej ilości zieleni.

Przy realizacji nowych dzielnic, szczególnie położonych na krańcach miasta, ogródki działkowe mogą być zakładane zarówno po za obrębem jak i wewnątrz bloków mieszkaniowych.

Założenie większych kompleksów ogródków działkowych po za obrębem bloków mieszkaniowych umożliwia oszczędność na ilości ulic i kosztach ich urządzenia. Ujemną stroną tego rozwiązania jest znaczne zazwyczaj oddalenie ogródków działkowych od mieszkania.

Przez umieszczenie ogródków działkowych wewnątrz bloków osiągamy bezpośredni kontakt pomiędzy ogródkiem, a mieszkaniem, (łatwy dostęp do ogródka, całkowite jego wykorzystanie, łatwy dozór) oraz wprowadzamy większe przestrzenie zieleni pomiędzy szeregową zabudowania.

Urządzenie większych ogródków dział-

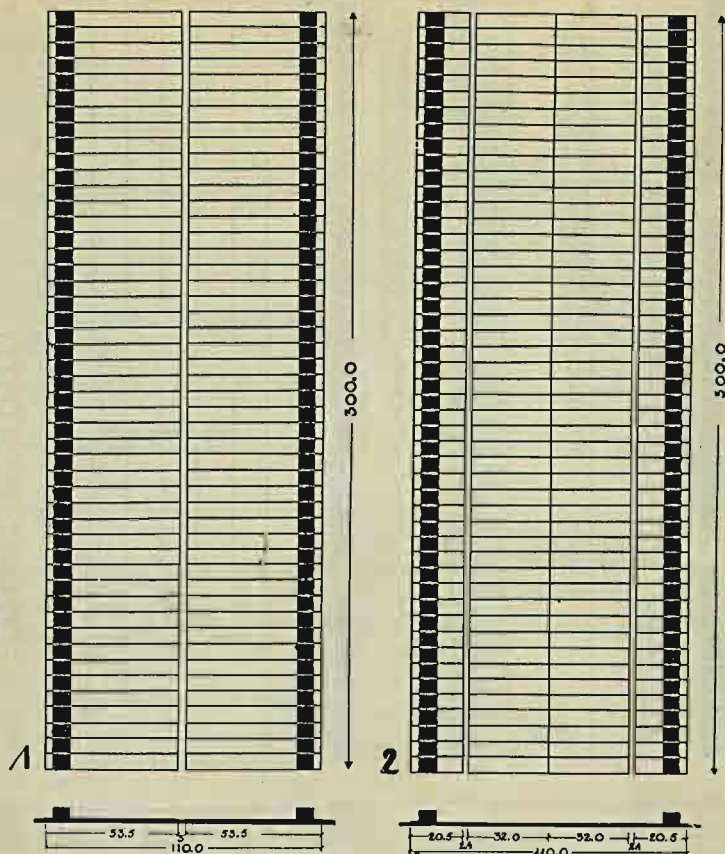
kowych na terenie samych działek budowlanych powoduje znaczne zwiększenie wymiarów działek. Natomiast uzyskanie większych działek o małym procencie zabudowanej przestrzeni jest możliwe jedynie przy zabudowie domkami wolno-stojącymi lub bliźniaczami, gdyż przy zabudowie szeregowej większe działki stają się nadmiernie wydłużone. W tym wypadku odpadają korzyści, związane z zabudową szeregową, jak obniżenie kosztów budowy i opał (wspólne ściany), a przede wszystkim kosztów urządzenia ulic, wodociągów i t. p.

Proponowane rozwiązania są próbą pogodzenia powyższych sprzeczności, to znaczy umożliwienia najtańszej zabudowy szeregowej, przy zachowaniu bezpośredniego kontaktu pomiędzy mieszkaniami, a ogródkami działkowymi, położonymi wewnątrz bloku.

System proponowany umożliwia zarazem dowolne dysponowanie ogródkami działkowymi. Poszczególni mieszkańcy mogą zrezygnować z posiadania ogródków na rzecz innych mieszkańców lub też spółdzielni na założenie gospodarstwa ogrodowego spółdzielczego, boisk dla dzieci, zieleńców i t. p.

Zespół „U”

J. Chmielewski
St. Filipkowski
Br. Kulesza
H. Kurkiewicz
L. Tomaszewski
J. Żakowski

Rys. 424

Według danych dr. Gertrudy Laupheimer („Gartenstadt” XI 1931 r. Berlin) dla uzyskania produktów ogrodowych, niezbędnych do wyżywienia przeciętnej rodziny z 4 — 5 osób, należy zarezerwować około 300 mtr.² pod ogródek warzywny (450 — 600 kg. warzyw), oraz około 150 mtr.² pod ogródek owocowy (100 — 150 kg. owoców) czyli razem około 450 — 500 mtr.². Niezależnie od tego, dla uzyskania 600 — 900 kg. ziemniaków, należy zarezerwować około 500 mtr.². W ten sposób samowystarczalność w dziedzinie produktów ogrodowych zapewni rodzinie ogródek o pow. około 1000 mtr.².

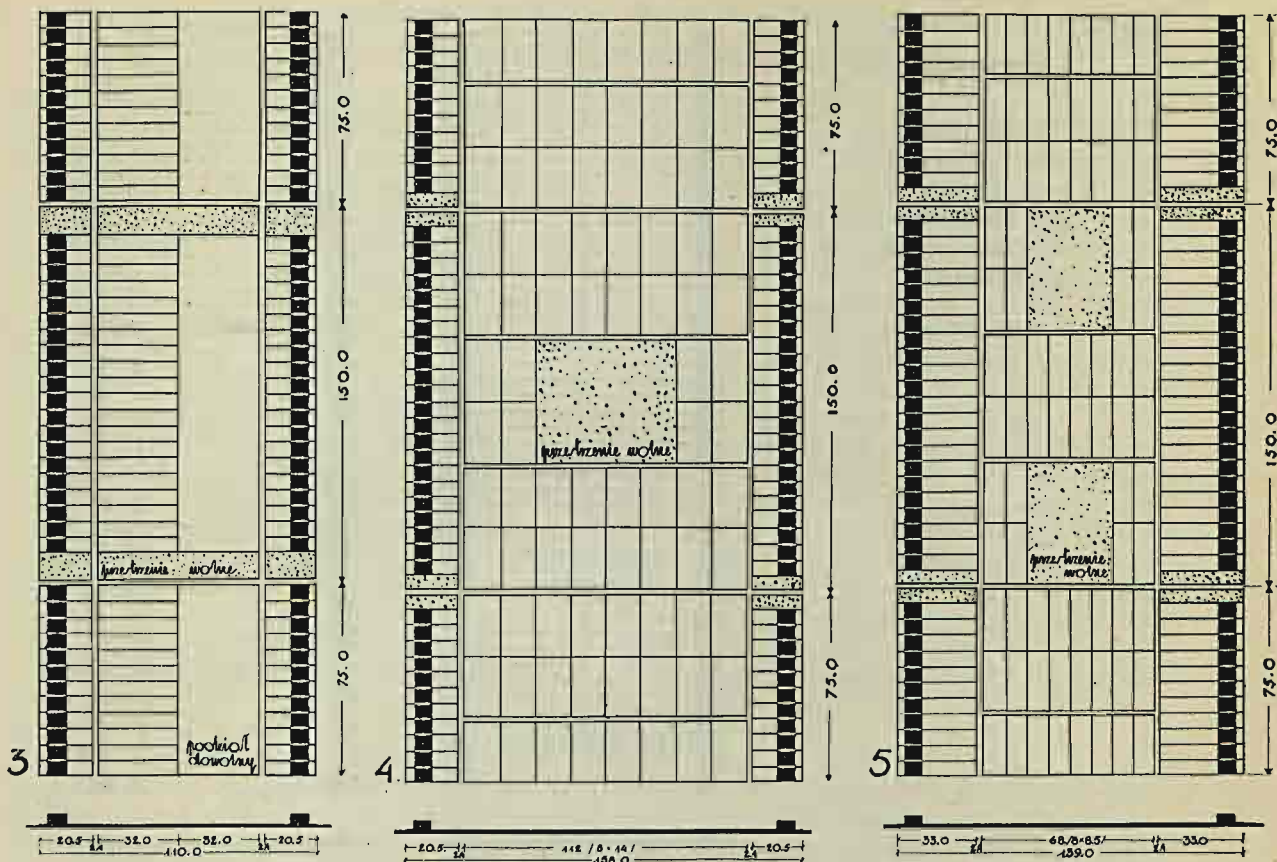
W danym wypadku studjum zostało przeprowadzone na bloku o długości 300 mtr. i szerokości od 110 mtr. do 160 mtr. o zabudowie szeregowej i szerokości działek — 6,25 mtr. Dom mieszkalny z zieleniem o szerokości 3 mtr. zajmuje około

62,5 mtr.². Podwórko gospodarcze z budynkiem gospodarczym 65,5 mtr.². Ogródek działkowy normalny, o ile będzie należał do każdego mieszkania (patrz rys. 2), wynosi $6,25 \times 32,0 =$ około 200 mtr.². W ten sposób na jedno mieszkanie wypada $62,5 + 65,5 + 200 = 328$ mtr.².

Rys. 3 wykazuje układ, przy którym ogródki działkowe mogą być znacznie powiększone (na rys. 3 wynoszą one $14 \times 25 = 350$ m²) przy jednoczesnym zachowaniu zabudowy szeregowej o szerokości działki 6,25 mtr. lub nawet mniejszej.

Rys. 4 wykazuje rozwiązanie kompromisowe, przy którym działki budowlane zostały wydłużone do wymiarów $6,25 \times 33,0 = 206$ m², tak, iż możliwym się staje założenie na nich niewielkich ogródków indywidualnych, niezależnie od zachowanych wewnątrz bloku ogródków działkowych o wymiarach $8 \times 25 = 200$ m² każdy.

Objaśnienia do rysunków.

Rys. 1. Str. 35. System, stosowany dotychczas. Ogródki indywidualne stanowią przedłużenie działki budowlanej. Uliczka gospodarcza położona jest wzdłuż tylnej granicy działek, w znacznej odległości od podwórza gospodarczego.

Rys. 2 i 3. System proponowany. Całość powierzchni użytkowej działki rozpada się na dwie części:

- działkę indywidualnego władania, ograniczoną do powierzchni niezbędnej pod dom, zieleniec od strony ulicy oraz podwórko z bud. gospodarczym,
- ogródek działkowy, położony po za uliczką gospodarczą.

System ten umożliwia dowolne dysponowanie ogródkami działkowymi, stanowiącymi w zasadzie nadal własność spółdzielni lub gminy. Ogródki te mogą być dowolnie

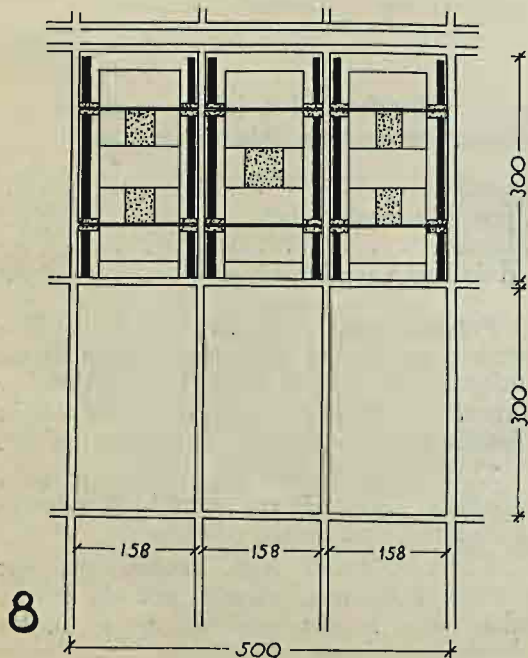
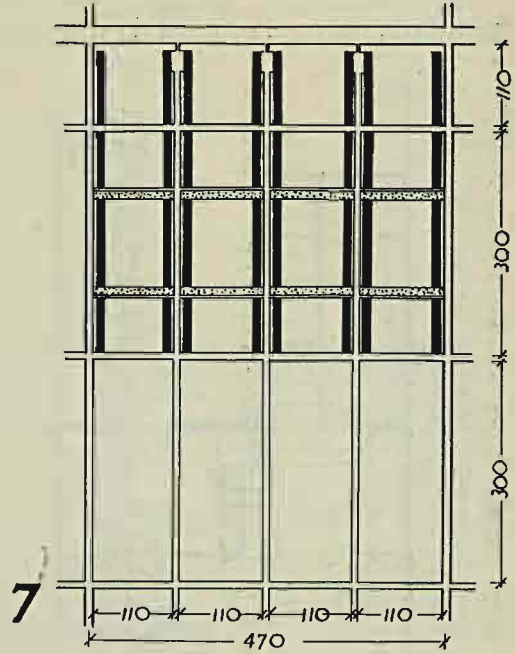
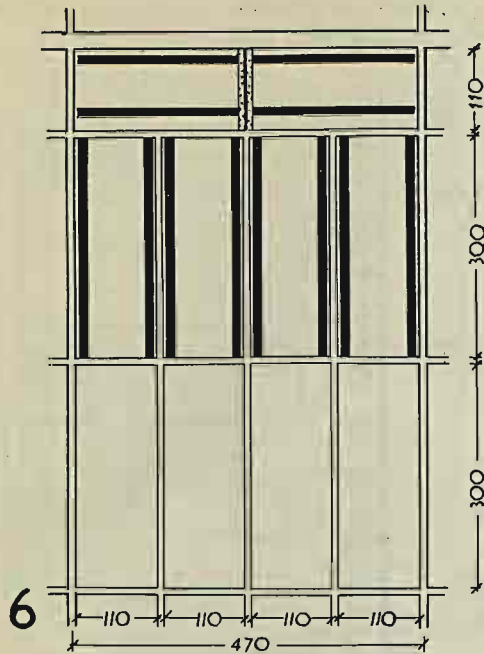
dzielone i przydzielane mieszkańcom lub też uprawiane przez samą spółdzielnię (rys. 3). Każde podwórko posiada bezpośrednie połączenie z uliczką gospodarczą, co umożliwia skasowanie ścieżki komunikacyjnej wzdłuż całego ogródka (patrz rys. 1). Ponadto rys. 3 wykazuje założenie zielenców z przejściami poprzez blok.

Rys. 4. Założenie wewnętrznych drózek gospodarczych, prostopadłych do zabudowania szeregowego, umożliwia znaczne, niemal nieograniczone pogłębienie bloku o zabudowie szeregowej bez konieczności nadmiernego wydłużenia ogródków działkowych.

Rys. 5. Typ kompromisowy pomiędzy rys. 1, a rys. 4. Poszczególne mieszkania posiadają niewielkie ogródki indywidualne bezpośrednio przy podwórku gospodarczym, a niezależnie od nich mogą (lub nie) posiadać dowolnej wielkości ogródki działkowe.

Zespół „U“

Rys. 6 — 8 wykazują teoretyczny zespół bloków budowlanych i ich usytuowanie przy arterji komunikacyjnej. Ilość przecięć arterji komunikacyjnej z ulicami mieszkaniowymi zbiorczymi zostaje możliwie ograniczona (średni rozstęp = 500 metr.).

Rys. 6. Wyloty ulic mieszkaniowych są powiązane ulicą zbiorczą, odciążającą szosę i oddzieloną od niej blokiem mieszkaniowym, posiadającym poprzeczne przejście dla pieszych.

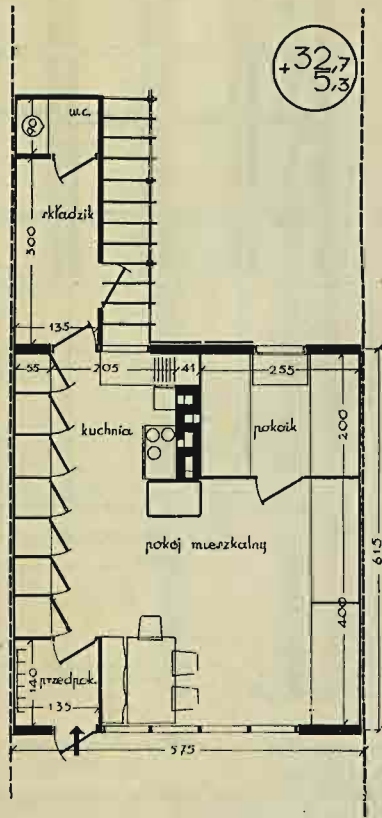
Rys. 7. Dla uzyskania najdogodniejszej orientacji w stosunku do stron świata dla wszystkich działek budowlanych, blok izolujący przy arterji komunikacyjnej uzyskał ślepe uliczki, zakończone przejściem dla pieszych.

Rys. 8. Ulice zbiorcze zostały przewidziane jako jezdnie wolnego ruchu lokalnego, po obu stronach wyodrębnionej jezdni ruchu szybkiego. Typ najbardziej właściwy!.

Szkie poniżej zamieszczone, oraz studja ogólne będą stanowić materiał do konkretnego

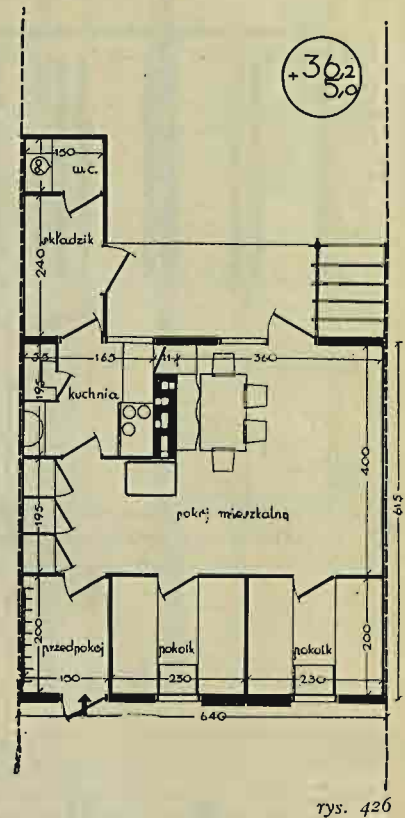
ustalenia programu mieszkań, bloku, osiedla i organizacji jego.

1

rys. 425

2.

rys. 426

1. Mieszkanie 1½ izbowe w domu parterowym szeregowym składa się:

z sionki	1,9 m ²
„ pokoju mieszkalnego	21,1 m ²
„ wnetki kuchennej	4,1 m ²
„ kabiny sypialnej	5,1 m ²

Z wnetki kuchennej prowadzi wejście do przybudówki gospodarskiej, o lekkiej konstrukcji, w której jest składzik, służący jako drwalnia, suszarnia bielizny.

Przez składzik przechodzi się do klozetu. W miarę potrzeby przybudówka rozszerza się i mieścić może chlew, kurnik, piwniczkę i t. p.

Mieszkanie pozwala na ustawienie 4 łóżek. Szereg szaf na pomieszczenie ubrań, bielizny i wszystkich innych przedmiotów domowego użytku. Szafy, znajdujące się we wnetce kuchennej, mają wentylację ponad dachem niższej przybudówki i służą za spiżarnię.

2. Mieszkanie 1½ izbowe w domu parterowym szeregowym składa się:

z sionki	3,0 m ²
„ pokoju mieszkalnego	18,7 m ²
„ kuchni	4,3 m ²
„ dwu kabin sypialnych po	4,6 m ²

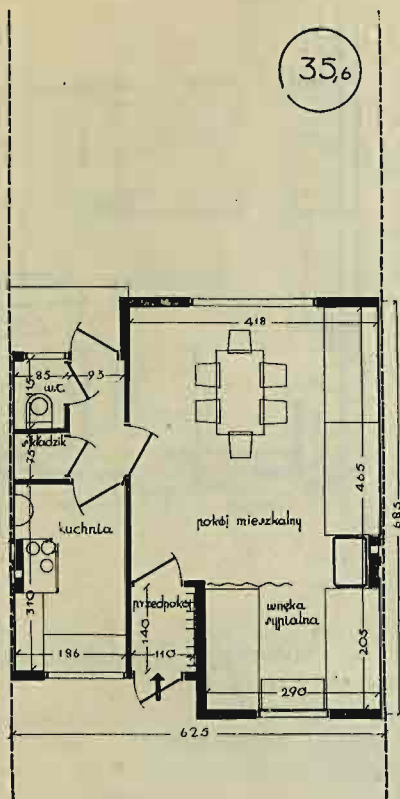
Przybudówka gospodarcza, jak w projekcie poprzednim. Mieszkanie pozwala na umieszczenie 4 do 5 łóżek i na racjonalny podział płci (kabiny oddzielone od pokoju mieszkalnego ścianką, nie sięgającą sufitu).

Kuchnia zamknięta, zaopatrzona w trzon kuchenny, zlew, stół do pracy i wentylowaną spiżarnię, nad sionką pawlacz.

Kuchnia, prócz tego, zaopatrzona jest w trzon kuchenny, zlew i stół do pracy. Jeden piec i komin, umieszczony w środku mieszkania, gwarantują dobre wyzyskanie opału.

3.

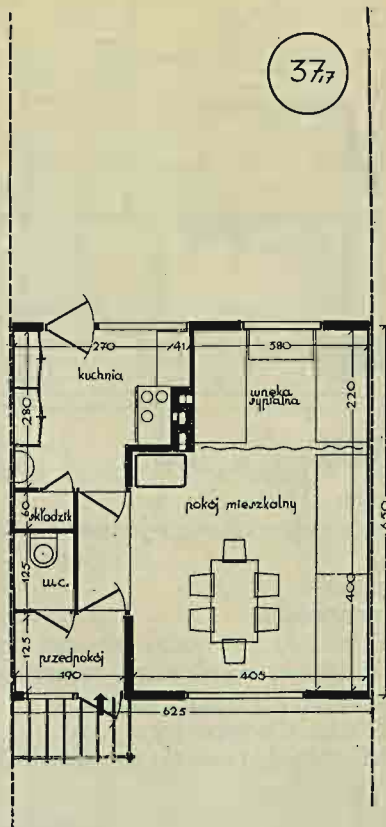
35,6

rys. 427

4.

37,7

rys. 428

3. Mieszkanie 1½ izbowe w domu parterowym szeregowym składa się:

z przedpokoju	1,5 m ²
„ pokoju z wnęką sypialną	25,2 m ²
„ kuchni	5,6 m ²
„ składziku	0,6 m ²
„ W. C.	1,0 m ²
„ sieni	1,8 m ²

Mieszkanie pozwala na ustawienie 4 — 5 łóżek. Wnęka oddzielona kotarą, mieści 2 łóżka. Kuchnia zaopatrzona w zlew, szafkę-spiezarkę i stół do pracy. Z kuchni prowadzi sionka, obok składziku i W. C. do ogrodu. Przewidziany klozet wodny skanalizowany. Okno pokoju mieszkalnego wychodzi na ogród.

4. Mieszkanie 1½ izbowe j. w. składa się:

z przedpokoju	2,4 m ²
„ pomieszczenia mieszkalnego z wnęką	26,4 m ²
„ W. C.	1,9 m ²
„ kuchni	7,1 m ²

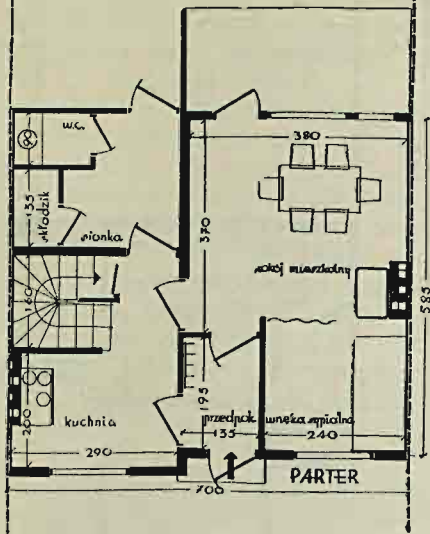
Mieszkanie pozwala na ustawienie 4 łóżek, z których 2 we wnękę, oddzielonej kotarą. Kuchnia zaopatrzona w 2 szafki — spizarki, stół do pracy i zlew. Bezpośrednio z kuchni wyjście do ogrodu. Okno pokoju wychodzi na ulicę.

8.

38,4

rys. 432

rys. 431

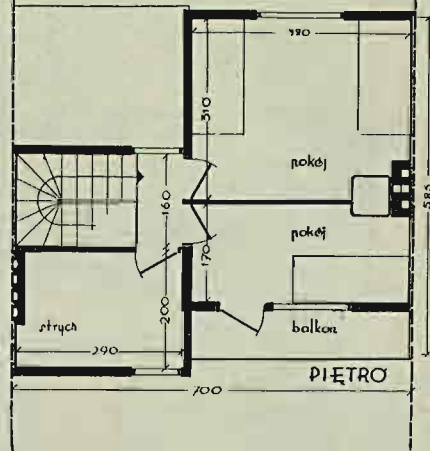
8. Mieszkanie 2 1/2 izbowe w domu szeregowym piętrowym składa się:

na parterze:

z pokoju z wnągą sypialną	19,0 m ²
„ sionki	4,8 m ²
„ przedpokoju	2,6 m ²
„ kuchni	5,6 m ²
„ składziku i W. C.	1,8 m ²
„ klatki schodowej	4,6 m ²

8.

21,5

na piętrze:

z pokoju sypialnego	11,5 m ²
„ stryszku niemieszkalnego.	

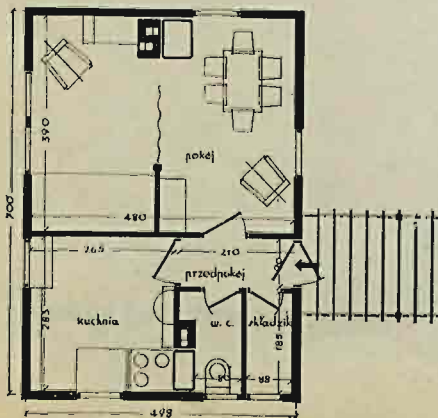
Kuchnia wyposażona j. w.

Wejście do piwniczki — pod schodami.

Z sionki wyjście do ogrodu. Mieszkanie pozwala na ustawienie 5 łóżek, oprócz dziecięcych. Od strony ogrodu tarasek z pergolą.

9.

31,1

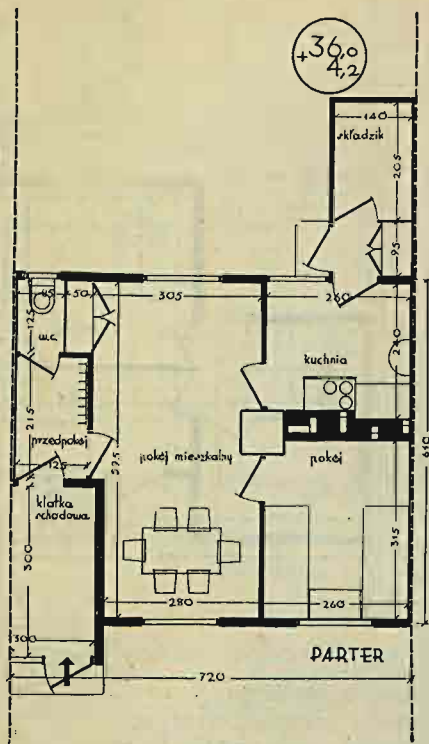
rys. 433

9. Domek wolno-stojący (wybudowany na działce 7 Wystawy „Tani dom własny” składa się:

z pokoju przedzielonego kotarą	18,7 m ²
„ kuchni	7,5 m ²
„ przedpokoju	1,9 m ²
„ W. C.	1,6 m ²
„ składziku-suszarni	1,4 m ²

W składziku umieszczona jest kłapa do płytkiej piwnicy.

10.

rys. 434

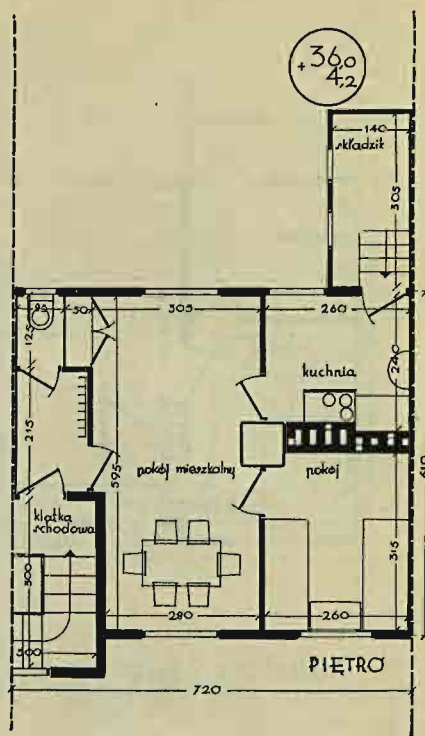
10. Mieszkanie $2\frac{1}{2}$ izbowe w domu szeregowym piętrowym.

Z klatki schodowej dostępne 4 mieszkania.

Mieszkanie składa się:

z przedpokoju	2,6 m ²
„ W. C.	1,1 m ²
„ pokoju mieszkalnego	18,0 m ²
„ pokoju sypialnego	8,2 m ²
„ kuchni	6,1 m ²

10.

rys. 435

Z kuchni wejście do przybudówki lekkiej konstrukcji, zawierającej składzik (suszarnia).

Wyposażenie kuchni j. w.

Miejsc sypialnych 4 dla dorosłych i 1 lub 2 dla dzieci.

Ogródek od frontu, lub jego część przeznaczona jest dla mieszkańców pierwszego piętra, ogródek tylny dla mieszkańców parteru.

Zjazd lewicowych architektów w Pradze Czeskiej

Skupina architektu „Levé fronty” zwołała w Pradze Czeskiej Zjazd Lewicowych Architektów, który odbył się pomiędzy 29 października a 1 listopada 1932 r.

Przyczyną zwołania Kongresu był fakt, że zawód architektoniczny w całej Europie zabrnął w ślepią ulicę. Bezpośrednim objawem tego jest bezrobocie architektów, wszędzie jednakowo dotkliwe. Bo jeśli nawet w Czechosłowacji, Niemczech i Austrii, tak samo jak u nas, pewni architekci budują mniej lub więcej kosztowne objekty, to jednak tych coraz rzadszych robót dla „górných 10 000”, które są przeważnie marnotrawieniem dorobku ogólnego na indywidualne luksusy, nie można nazwać zatrudnieniem zawodu.

Zadaniem Kongresu było zdefiniowanie zasadniczej myśli o nowej społecznej funkcji architektów, która polega na zaspakajaniu potrzeb budowlanych najszerszych warstw społeczeństwa. Mówimy o **definicji**, a nie o nowości tej idei, dlatego, że już dddawna rozlewa się ona szeroką falą po całej Europie. Źródłem jej są ciągle debaty nad sprawą bezrobocia we wszystkich ugrupowaniach wszędzie jednak bezrobotnych architektów, którzy w pogoni za doraźnymi środkami przetrwania zdali sobie sprawę z tego, że mogą znaleźć zakrojone na szeroką skalę **stałe** zatrudnienie w swoim zawodzie tylko-

rys. 436

Metody nauczania prof. Krohy na Politechnice w Brnie.

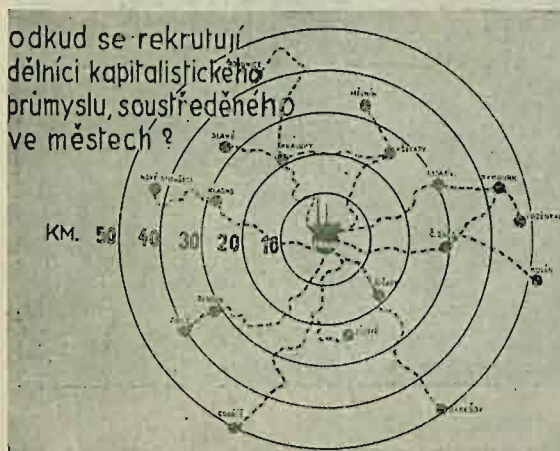
rys. 437

Metody nauczania prof. Krohy na Politechnice w Brnie.

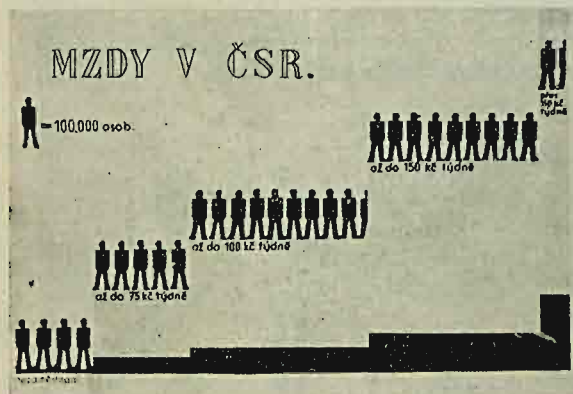
Kryzys mieszkaniowy w Czechosłowacji.

rys. 438

Oddalenie mieszkań robotniczych od miejsca pracy

rys. 439

Zarobki w Czechosłowacji.

rys. 440

w związku z uruchomieniem całokształtu życia gospodarczego.

Podstawą dyskusji był następujący kwestjonariusz:

1) na czym polegają zdobycze, które w ostatnim dziesięcioleciu osiągnęła architektura nowoczesna, jakie są jej braki i jakie zadania na przyszłość?

2) jakie stanowisko zajmujecie wobec istniejącego prawa o ochronie lokatorów, wobec ruchu budowlanego i wobec istniejących u was metod rozwiązania sprawy głodu mieszkaniowego?

3) jak w/g waszego zdania należałoby zreformować szkolnictwo zawodowe?

4) jaki wpływ wywiera kryzys gospodarczy na przedsiębiorstwa budowlane i na społeczne stanowisko architekta — na czym polegałoby ewentualne wyjście z istniejącej sytuacji?

Nas osobiście interesowała przede wszystkim ewolucja, a raczej przestawienie pojęć kolegów czeskich o roli architekta — interesowały nas również ewentualne propozycje co do sposobów wyjścia z istniejącej sytuacji, poruszone w 4-ym punkcie kwestjonariusza. Ale tak ogromny materiał nie mógł być wyczerpany, mimo doskonałego opracowania referatów. Istotną wartość obrad polegała na wytyczeniu linii kierunkowej przedstawienia architektury na tory rozwiązywania zadań budownictwa ze społecznego punktu widzenia, która to linja uwidaczniała się wyraźnie we wszystkich referatach:

J. Krejčara: Rezultaty twórczości architektonicznej w Czechosłowacji.

K. Teigeo — na ten sam temat.

K. Janu, J. Stursy, J. Vozenilika (Zespół PAS) — Naukowe metody pracy architektonicznej.

Prof. J. Krohy — Wykształcenie i stanowisko gospodarcze architekta.

K. Teigeo — Socjalistyczne budownictwo w Z. S. S. R.

W dniu 31 października, poświęconym na obrady międzynarodowe, odczytano referaty: A. Korna (Berlin); Hannesa Mayera (Szwajcaria — Z. S. S. R.); Polaczka (Niemcy Czeszy); S. Syrkusa (Polska).

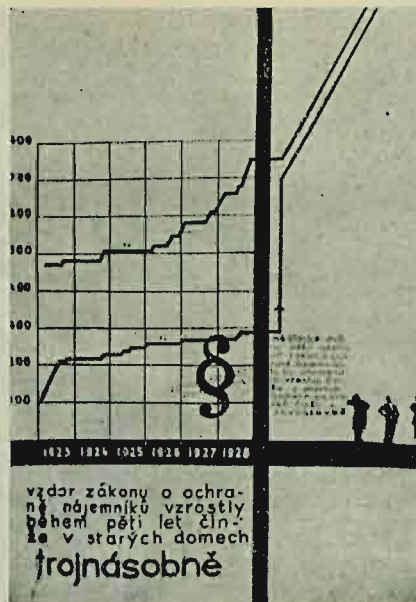
Nawiązując do pierwszego punktu kwestjonariusza, poruszającego sprawę zdobyczy nowoczesnej architektury: wyprowadzo-

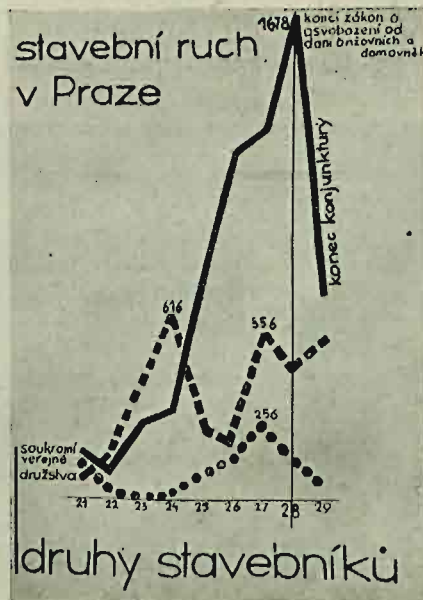
no początek nowej architektury ze współpracy z nowoczesnym malarstwem: kubizmem i neoplastycyzmem. Zdobywszy tych bynajmniej nie chcemy obecnie zarzucać, ale usiłujemy je rozwijać i stosować w architekturze dla mas. W oderwaniu od potrzeb społecznych byłyby plastyczne walory budownictwa dekadencją architekturą dla architektury — skazaną na śmierć „sztuką dla sztuki”.

Drugim etapem rozwoju architektury był konstruktywizm. Stosowanie w budownictwie społecznym technicznych zdobyczy architektury nie ma bynajmniej na celu powiększenia zysków właścicieli fabryk nowych czy starych materiałów budowlanych, powiększenia zysków właścicieli przedsiębiorstw. Nowa technika budowlana jest dobrem ogólnym, jak wodociągi, kanalizacja, gaz, elektryczność. Propagowanie industrializacji budownictwa jest u nas, tak samo jak w Czechach i Niemczech, koniecznością, wynikająca z bezrobocia wysoko uprzemysłowionych połaci kraju (u nas Górny Śląsk). Stanowi on przeciwstawienie się idącej przez całą Europę reakcyjnej fali prymitywnego budownictwa, odpychającej ogół od zdobyczy technicznych XX w. i pogłębiającej bezrobocie, w większości gałęzi przemysłu budowlanego.

Wyłączne popieranie prymitywnego budownictwa (u nas drewnianego — Austrii ceglanego) wyrządza wiele szkód, utrwalając właściwie bezrobocie. Równoległe do tego wstecznego objawu obniżania poziomu techniki, idzie zacołane i mylne ze społecznego punktu widzenia wyłączne popieranie budowy domków własnych, które nie ma nic wspólnego z racjonalnym zaspakajaniem głodu mieszkaniowego. Wiadomo bowiem ogólnie, jak niewielu jest teraz posiadaczy kilku — czy kilkunastotysięcznego zaoszczędzonego kapitału. A z tego znikomego odsetka uprzywilejowanych znów niewielka tylko część zechce oszczędności te ulokować w budowie własnego domu — o tem każdy z nas architektów codzien dotkliwie się przekonywa. Tymczasem ludzi bez dachu, lub zamieszkujących przeludnione nory jest miliony w każdym kraju. Nie możemy więc łudzić się nadzieją, że u nas, czy gdziekolwiek w Europie, własne mieszkania, domy, czy propagowane w

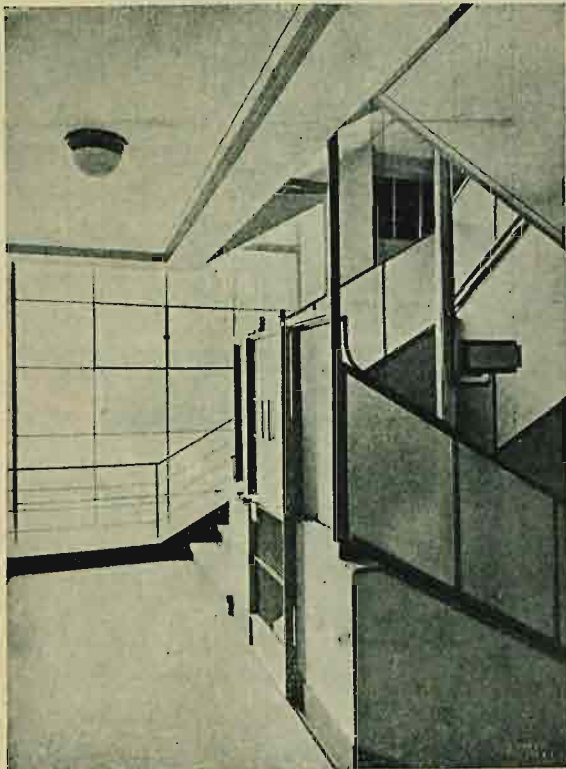
rys. 411 Komorne wzrasta!

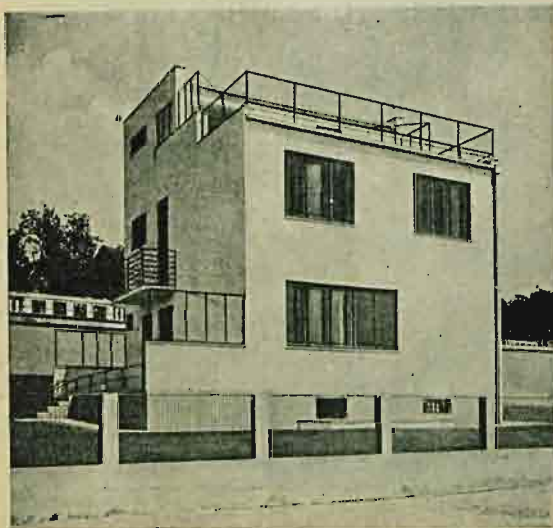
rys. 412

Polityka rozwiązania nędzy mieszkaniowej w Pradze.

rys. 443
Oldrych Stary. Dom jednorodzinny na wystawie w Brnie (1928)

rys. 444
Karel Hanauer: Boardinghouse Arosa w Pradze Czeskiej.

Niemczech karłowate gospodarstwa, będą w stanie usunąć bezdomność ogółu — i bezrobocie w budownictwie.

Kwestja bezdomności — kwestja bezrobocia zawodu budowlanego jest więc wciąż otwarta — Zjazd Lewicowych Architektów w Pradze, jak to było do przewidzenia, nie mógł w istniejących warunkach znaleźć na nie lekarstwa. My ze swej strony wysunęliśmy dwie sprawy, które w obecnym stanie rzeczy są przynajmniej dobrą drogą przygotowania do konkretnej pracy. Jedna z nich — to metoda, druga — to dziedzina pracy.

Metoda pracy (łącząca się ściśle z reformą szkolnictwa zawodowego), to dążenie do wykonywania zawodu nie pojedynczo, lecz zespołowo. Równa się ona zwękslowaniu indywidualnego toru wychowania na tory przygotowania młodych sił na pracowników zespołów, odpowiadających zdefiniowanym już pojęciom o społecznej roli architekta.

Dziedziną pracy, która coraz mocniej interesuje ogół architektów, jest urbanistyka — nauka dziś już nie do pomyślenia bez zdecydowanego podkreślenia postulatów społecznych. Skomplikowanym i różnorodnym jej zadaniom nie da rady pojedynczy architekt. Odpowiednikiem jej wszechstronnego zakresu jest odpowiednio wychowany i dobrany zespół architektów i inżynierów,, umiejący posługiwać się metodami obliczeniowymi. Idee nasze o nowym planie Warszawy bardzo zainteresowały czeskich kolegów.

Oczywiście zastrzeżliśmy się, że poruszone przez nas metody zespołowej pracy i nastawienie na rozwiązywanie zadań urbanistycznych nie stanowią bynajmniej panaceum na bezrobocie.

Liczny Zjazd, któremu przewodniczył arch. J. Krejcar, zorganizowany był doskonale. Grupa architektów *Leva Fronta* licząca około 80 członków, zadała sobie wiele trudu, aby doprowadzić do skutku zjazd o nastawieniu społecznym. Wyłonił on z pośród czeskich uczestników Komitet, mający na celu zorganizowanie Międzynarodowego Związku architektów-socjalistów.

Referaty architektów tej miary co, J. Krejcar, czy prof. J. Kroha pełne były jas-

nych i nowych myśli. W organizacji i obradach zjazdu brał również czynny udział, wygłaszając dwa referaty, Karel Teige, którego wymowa, książki i prace dziennikarskie przyczyniły się do umocnienia stanowiska istotnie nowej architektury nie tylko w Czechosłowacji, ale na całym świecie.

Karel Hanauer
Boardinghouse
Arosa w Pradze

rys. 445

Arch. L. Dietz d'Arma

Nowe osiedle robotnicze w Siemianowicach

Nie można się dziwić, że w wielu wypadkach nowe, racjonalne metody budowania, przy zastosowaniu szkieletu żelaznego, znajdowały często bierny opór czynników miarodajnych. Daremnie podawało się tysiące przykładów zagranicznych, daremnie powoływano się, że w Anglii, Niemczech, Francji, Szwajcarii, Czechosłowacji i w innych państwach europejskich stosuje się z dobrymi wynikami szkielet żelazny, gdyż ten rodzaj budownictwa posiada ogromne zalety, zarówno ekonomiczne jak i techniczne. Konserwatyzm, zbyt głęboko zakorzeniony w naszym społeczeństwie, mimo coraz ściślejszej międzynarodowej współpracy w postępie techniki budowlanej, poszukiwał polskich przykładów i ich wyników. Większa część architektów i budowniczych zachowywała się wyczekująco. Teoretycznie znaczna większość uznała wprawdzie zalety budownictwa szkieletowego, ale czekali na cyfry, przykłady i kalkulację przeprowadzoną w naszych warunkach materiałowych, finansowych i pracy. Nieraz słyszałem zdanie, że w Niemczech kalkuluje się może tego rodzaju budownictwo, gdyż mają również tanie materiały wypełniające żelazny szkielet. Otóż mamy i my zdawna już oczekiwane i żądane przez opinię przykłady krajowe. Nie będę tu mówił o wyższych domach oraz t. zw. „drapaczach”, które powstały w ostatnim roku. Chcę dać przykład z dzie-

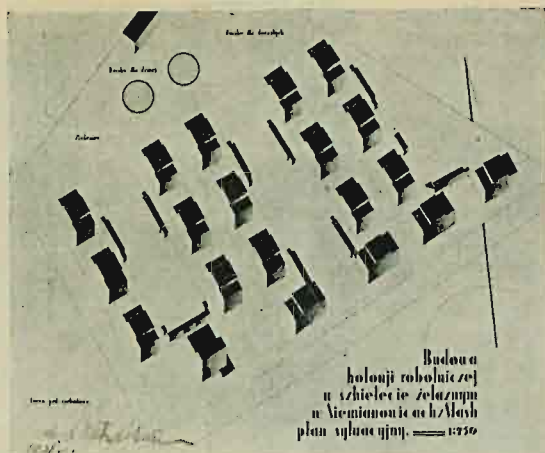
dziny budownictwa małych, jednopiętrowych domów robotniczych. Jeszcze dziś często można się spotkać ze zdaniem, że szkielet żelazny kalkuluje się tylko w budynkach wielopiętrowych. Praktyka jednak pokazała, że szkielet żelazny może być z powodzeniem stosowany również u nas przy całkiem małych jednopiętrowych obiektach. Za przykład niech posłuży nowowbudowana w szkielecie żelaznym kolonia robotnicza w Siemianowicach na G. Śląsku.

Na tytułowej kartce jednego z wydawnictw p. t. „Nowoczesne Osiedla” czytamy następujące zdanie:

„Jest rzeczą nader ważną, aby przeznaczone na budowę środki zostawały w miarę ich zdobywania, **celowo i jak najekonomiczniej wyzyskane**. Temu ostatniemu warunkowi można zadośćuczynić jedynie przez **stosowanie mieszkań znormalizowanych, tanich i dostatecznie dużych**, dających się budować **masowo i w szybkim tempie**.”

Gmina miasta Siemianowice, jedna z pierwszych w Polsce, oceniła w pełni **wartość** powyższego postulatu, dając temu wyraz w wybudowaniu na własnych gruntach pierwszej serii, obejmującej 19-cie domów robotniczych przy zastosowaniu szkieletu żelaznego. Jak każdy, ostrożny, dobry gospodarz, zgodziło się miasto Siemianowice na budownictwo szkieletowe po głębokim

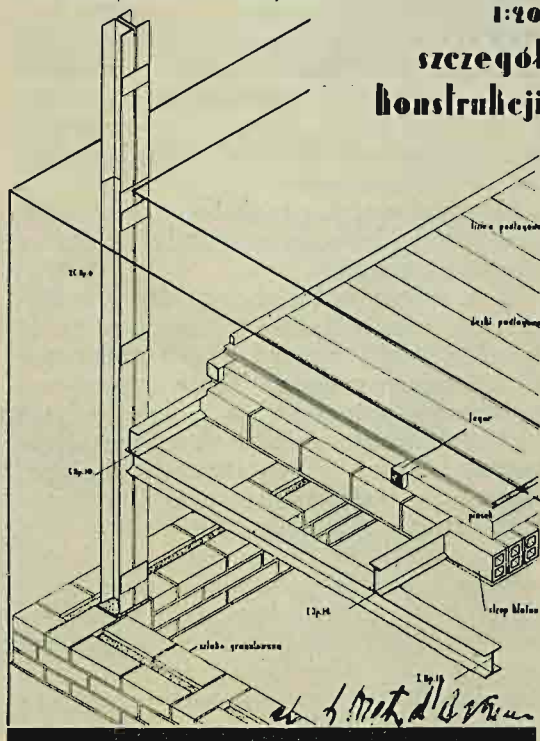

rys. 446

Budowa kolonii Robotniczej w szkieletcie żelaznym. Siemianowice/Śląsk

1:20
szczegół
konstrukcji

rys. 447

namyśle i długich kalkulacjach. Na podstawie planów sporządzonych przez Gminny Urząd Budownictwa, został rozpisany przetarg ofertowy na budowę kolonii w zwykłym murze z cegły. Następnie został rozpisany **drugi przetarg ofertowy**, w którym za **podkład służyły pierwotne plany**, nieznacznie tylko przerobione przez piszącego te słowa, w związku z zastosowaniem nowoczesnej żelaznej konstrukcji szkieletowej.

W wyniku przeróbki pierwotnych planów okazało się, że **choć doprojektowano** na każdej kondygnacji **jeszcze jeden** ustęp i cztery spiżarnie, przez co **zwiększyła się powierzchnia** użyteczna poszczególnych kondygnacji i wzrosła kubatura użyteczna poszczególnych mieszkań — kosztu budowy nie uległy podwyższeniu, **przeciwnie w wyniku przetargu wykazały** **zniżkę**. Cóż na to sceptycy?

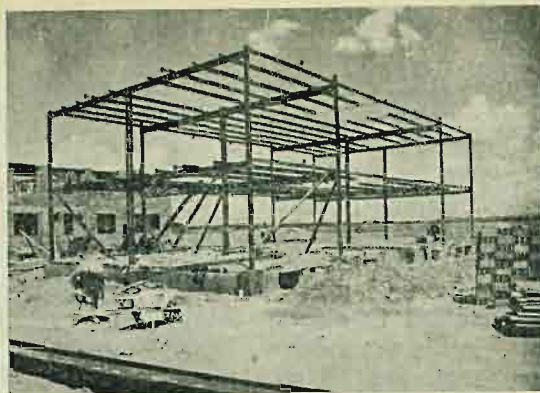
Mamy wreszcie pierwszy realny przykład krajowy. Mamy wreszcie konkretne cyfry i **tylko wymowa tych cyfr** skłoniła Siemianowice do decyzji budowania domów mieszkalnych kolonii w szkieletcie żelaznym. Dnia 1.VI 1931 r. przystąpiono do wytyczenia na terenie 10-tu budynków pierwszej serji, zlecając jednocześnie Zjednoczonym Hutom Król. i Laurze wykonanie i montaż szkieletów żelaznych. Jak widać z planu sytuacyjnego, poza **19-tu domkami obliczonemi** każdy na **8 rodzin**, projekt kolonii miasta Siemianowic przewiduje osobno jeden budynek handlowy, w którym mieszczą się sklep kolonjalny, rzeźnik, piekarnia i mleczarnia, z piwnicami, chłodnią i t. d. W przyszłości po wybudowaniu drugiej serji, dom ten będzie się znajdował w centrum kolonii. Następnie przewidziane zostały osobno wybudowane komórki-chlewiki, obszerne podwórza-zieleńce, boisko sportowe dla dorosłych, boisko-zieleńce dla dzieci, z dużym, o 15-tu m średnicy basenem dla kąpeli i piaskiem. Kryta hala sportowa, o wymiarach 8 + 24 m, obsługuje teren i to zarówno dla dzieci jak i dorosłych

Nierówności terenowe, dosyć znaczne, zostały usunięte przez odpowiednie, na szeroką skalę zakrojone, roboty ziemne w związku z regulacją głównej ulicy. Każdy domek posiada 8 mieszkań. **Każde miesz-**

kanie składa się: z dużej izby mieszkalnej o wymiarach 4,46 — 5,00 m, ogrzewanej piecem kaflowym, z kuchni o wymiarach 3,20 — 5,00, w której poza zwykłym kaflowym, bogato wyposażonym piecem kuchennym znajduje się również kuchenka gazowa i źródło wody bieżącej z miską zlewową. Poza to do każdego mieszkania należy duża szafa-spiżarnia, W C, obszerna piwnica, strych i osobno wybudowany chlewik-komórka. Urząd Gminny w Siemianowicach, na podstawie miejscowych warunków i doświadczeń, zrezygnował z budowy centralnej pralni jak również łaźni. Kolonja robotnicza w Siemianowicach przewiduje **jeden tylko typ** mieszkania, **powtórzony w pierwszej serii 152 razy**. Ta poniekąd **standaryzacja** w dużej mierze przyczyniła się do obniżenia kosztów budowlanych. Zmechanizowanie roboty na budowie, **rozgraniczenie części nośnej od osłaniającej**, masowy wyrób elementów budowy, wszystko wpłynęło na tempo prowadzenia roboty i tem samym na obniżenie kosztów (1.VI.1931 r początek robót — 31 IX 1931 r. kolonję oddano do użytku).

Przypadek zrzucił, że **pierwsza w Polsce masowa budowa małych domków robotniczych w szkielecie żelaznym** została wykonana nie na podstawie głęboko przemyślanych w każdym szczególe planów sporządzonych staraniem „Poradni Stosowania Żelaza” Syndykatu P. H. Z., ale **według najzwyklejszych planów sporządzonych przez miasto Siemianowice, a przerobionych tylko nieznacznie** przez niżej podpisanego w związku z zastosowaniem konstrukcji żelazno-szkieletowej. Jest to ważny argument, który powinien niejednego architekta i budowniczego zachęcić do zrobienia podobnej korzystnej próby, jak to już uczynił urząd budownictwa gminy Siemianowic. Rzecz jasna, że przy budowie szkieletowej jednego lub kilku małych obiektów trudno uzyskać w normalnych warunkach budowania znacznie większe oszczędności w kosztach, w porównaniu do budowy zwykłej. Dopiero, jak już w innym miejscu wspominałem, przy masowym, seryjnym budowaniu, przy użyciu ustalonych i **znormalizowanych poszczególnych elementów budowy, występują w całości zalety stosowania konstrukcji żelazno-szkiele-**

rys. 448

towej. W wypadku budowy kolonji w Siemianowicach, w każdym z 19-tu budynków, **została użyta jedna i ta sama spawano-nitowana konstrukcja**. Dla wszystkich słupów zastosowane zostały dwa ceowniki Nr. 10, dla belek stropowych, w odstępach co 1,25 m, dwuteownik Nr. 12 i Nr. 14. Dzięki starannemu zaprojektowaniu konstrukcji nitowanej **na 1 m³ budowy wypadło około 7 kg żelaza**. Jest to waga bardzo mała, zważywszy, że nawet przy normalnej budowie waga żelaza zużytego tylko na same podciągi i belki stropowe — wyniosłaby od 4 do 5 kg w stosunku 1 m³ budowli. Doszła więc tylko waga słupów, ale koszt stał się powstaje z nadwyżką się kryją, i to nie tylko przez lepsze wykorzystanie zabudowanej powierzchni, kubatury i oszczędności na fundamentach, ale przede wszystkim przez różnicę ilości cegły użytej na ściany zewnętrzne i działowe. W kolonji robotniczej w Siemianowicach, ze względu na stosunkowo małą wysokość ścian, **słupy szkieletu nie są obciążone ciężarem ścian zewnętrznych**. **Słupy dźwigają tylko ciężar własny i użyteczny poszczególnych stropów**. Ściany zewnętrzne wykonane — w ten sposób, że między murem zewnętrznym i wewnętrznym, wykonanym każdy na 1/2 cegły, znajduje się 5 cm izolacyjna warstwa szlaku granulowanej, przyczem obydwa mury powiązane są ze sobą mniej więcej sześć razy na 1 m². Poza to mury te są w pewnych odstępach ankrowane z konstrukcją szkieletową. W ten sposób otrzymujemy ścianę zewnętrzną grub. na 29 cm, której właściwości termiczne,

w klimacie G. Śląska, są zupełnie wystarczające. Jak widzimy, mur ten, **jak na konstrukcję szkieletową, posiada stosunkowo znaczną grubość, którą możnaby było zredukować do 20 cm w razie zastosowania materiałów zastępczych** jak celolit, heraklit, solomit i t. d. wzgl. corondit albo cegły pustej. Ponieważ jednak miasto Siemianowice **miało niestety zawczasu zakupioną większą ilość cegły pełnej i to po cenach trochę wyższych** niż w sezonie, w którym budowa została przeprowadzona, **projektodawca miał za warunek** powyższą cegłę zużytkować, co bezpośrednio wpłynęło, co prawda nieznacznie, **na podwyższenie kosztów wykonania.**

Strop pomiędzy dźwigarami żelaznymi szkieletu został wykonany syst. Kleina, gdyż materiał przy nim użyty na Śląsku kalkuluje się lepiej od zbrojonych płyt z betonów lekkich. Wiązba dachowa drewniana. Dach nad strychem płatwowy, o ścianie kolankowej, kryty papą, ze spadkiem około 8%.

Należy zaznaczyć, że konstrukcja żelazno-szkieletowa szczególnie nadaje się na **terenach zagrożonych i niepewnych**, narażonych na wstrząsy lokalne, spowodowane czy to przez zapadanie starych szybów górniczych, czy też ruchem ulicznym, bliskością kolei. Teoria i praktyka (Dr. Brunner „Der Stahlbau” Inż. Herska „Erdbebensichere Gebäude”) jednołóśnie stwierdzają, że dobrze skonstruowany szkielet stalowy nie wymaga specjalnych dodatkowych konstrukcyj dla stawienia należytego oporu nie tylko wstrząsom górniczym ale nawet trzęsieniom ziemi.

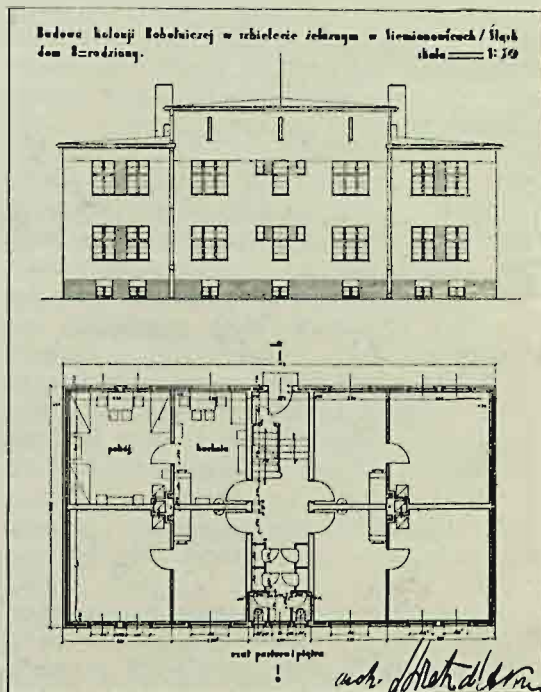
Całość kolonji pod kierownictwem Urzędu Budowlanego gminy miasta Siemianowic, została wykonana bardzo starannie, z doбором najlepszych materiałów (tynki, lićówka, stolarka, instalacja i t. d.).

Jeżeli weźmiemy pod uwagę **znaczną wielkość** pojedynczych mieszkań (pokój mieszkalny 22,30 m² i kuchnia 16 m²) jeżeli dodamy do tego spiżarnię, piwnicę, ustęp i strych, bogate wyposażenie tych mieszkań, jak światło elektryczne, gaz, wodociąg i kanalizację — **to koszt budowy 19-tu domków**, wynoszące 1.254.000 — t. j. około 66.000 od jednego 8-rodzinnego domku, **przedstawiają się nadzwyczaj korzystnie.** Powierzchnia zabudowana takie-

go domku wynosi 19,20 — 10,85 = 208 m², **kubatura budynku bez piwnic** wynosi 208 — 8,00 = 1664 m³.

Jeżeli podzielimy koszt ogólny budowy jednego domku przez kubaturę, t. j. 66.000:1.664 otrzymamy koszt jednego metra sześciennego wynoszący 39,66 zł. Ogólne wydatki, związane z budową pierwszej serji 19-tu domków robotniczych łącznie z 20-tym budynkiem, przeznaczonym na sklepy, zabudowaniami gospodarczymi, doprowadzeniem do terenu gazu, kanalizacji i wodociągów, urządzeniami sportowymi, oparkaniem, regulacją ulicy głównej, założeniem nowych ulic wewnętrznych i regulacją całego terenu wyniosą **okragło 1.600.000 zł.**

Kalkulacja czynszu mieszkaniowego, według danych miasta Siemianowic, przedstawia się następująco: Wyodrębnia się od ogólnej kwoty kosztu budowy domu handlowego, wynoszące 150.000, a włożony w budowę kapitał gmina oprocentowuje na 4%.

rys. 449

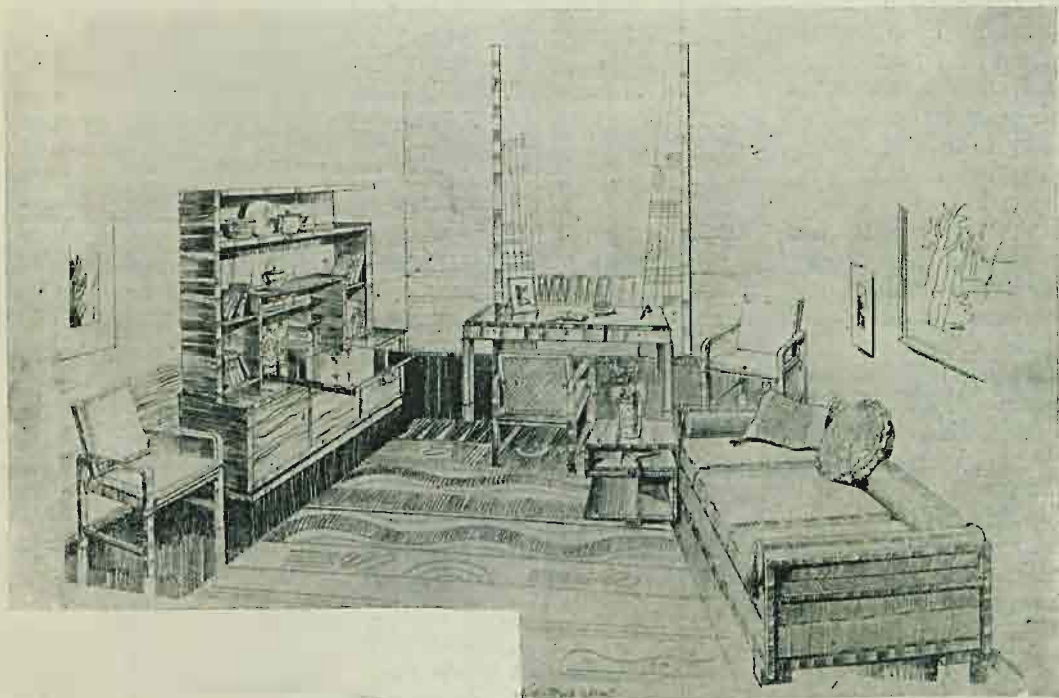

Jeżeli przyjmujemy oprocentowanie kapitału 1.450.000 na 4% i kwotę stąd powstałą podzielimy przez ilość mieszkań, otrzymamy czynsz miesięczny w wysokości 38,05 zł.

Pierwsza w Polsce seryjna budowa małych domków w szkielecie żelaznym została wreszcie zrealizowana. Niech praktyczne i pozytywne wyniki, osiągnięte w tej ogniowej próbie, które ogłaszamy, będą zachętą dla czynników miarodajnych i zastępów polskich architektów i budowniczych na przyszłość. A przyszłość należy bezwarunkowo do racjonalnego budownictwa przy użyciu nowych form i konstrukcyj.

W obecnym nowoczesnym budownictwie praca architekta szczególnie ściśle jest związana z pracą specjalisty - konstruktora. Dział budownictwa żelazno-szkieletowego jest stosunkowo mało jeszcze znany, dlatego poleca się architektom i osobom zainteresowanym zwracać się do fachowych biur konstrukcyjnych firm, które nabyły praktyczne doświadczenie przez wykonanie konstrukcyj żelazno-szkieletowych.

Musimy pamiętać, że kwestja mieszkaniowa jest i długi czas będzie najważniejszym zagadnieniem gospodarczym i społecznym.

Projekt i wykonanie **Fabryki Mebli Artystycznych. Otto Pfefferkorn.** Bydgoszcz. Salon mebli w Warszawie: Bielańska 4.

IMIĘ i NAZWISKO	ADRES	Telefon
Brukalska Barbara	Warszawa, ul. Niegolewskiego 8	11-15-88
Brukalski Stanisław	" " " "	"
Buckiewiczówna Marja	" " Marymoncka 3 m. 25.	8-55-95
Bujnowski Zygmunt	" " Długa 11	763-91
Celarski Zdzisław Szczęsy	Krzemieniec, Zarząd Liceum, architekt rejonowy	
Czerwiński Józef Napoleon	Warszawa, ul. Wspólna 5 m. 5	770-22
Dietz D'Arma Leon	Katowice, ul. Ligonia 10 m. 12	6-08
Dobrzyńska Jadwiga	Warszawa, Krakowskie Przedmieście 79	653-51
Filipkowski Stanisław	" ul. Mokotowska 51/53 m. 20	8-11-20
Gądzikiewicz Stanisław	" " Kozielskiego 6	346-20
Goldberg Maksymilian	" " Nowogrodzka 18	9-98-07
Grochowicz Stanisław	" " Mokotowska 45	8-30-04
Gutt Romuald	" " Wrońskiego 5	705-75
Günath Władysław	" " Ursynowska 44	8-22-44
Jankowska Nina	" Żoliborz, ul. Kochowskiego 2	11-67-48
Jankowski Józef	" " " " " "	"
Jasieński Henryk	Kraków, ul. Studencka 19	160-80
Jawornicki Antoni	Warszawa, ul. Myśliwiecka 16	218-03
Kłos Konrad	" " Sewerynow 5	294-42
Kopkowicz Franciszek	Zakopane, willa „Boryna“	
Kranz Waldemar	Zamość, ul. Nowa 4	
Kurkiewiczówna Helena	Warszawa, ul. Marszałkowska 36 m. 3	8-20-91
Lachert Bohdan	" " Katowicka 9	10-25-33
Leszczyński Stanisław	" " Wilcza 43	8-87-11
Lilpop Franciszek	" " Aleja Róż 10	8-19-66
Łoboda Zygmunt	" " Krakowskie Przedmieście 79	653-51
Łokcikowski Mieczysław	" " Elektoralna 28 m. 15	644-82
Maciejewski Eugenjusz	Gdynia, Góra Focha, Spółdz. Bud. Mieszkań Ekonom.	14-99
Manasterski Stefan	Warszawa, Żoliborz, ul. Krasieńskiego 21 m. 12	228-48
Michejda Tadeusz	Katowice, ul. Poniatowskiego 19	991
Mischel Z.	Warszawa, ul. Leszczyńska 8	623-46
Nowakowski Tadeusz	" " Polna 52	8-50-58
Neufeld Mieczysław	" " Szopena 4 m. 5	8-85-74
Oderfeld Henryk	" " Bagatela 15	8-42-42
Paprocki Adam	" " Sucha 18	8-46-44
Pillar Jan	Starogard	
Pitak Edmund	Bydgoszcz, Zduny 18	353
Płachecki Bolesław	Warszawa, ul. Wilcza 9	8-82-40
Poznańska Janina	" " Sędziowska 7	8-15-08
Poznański Jerzy	" " " " " "	"
Różański Stanisław	" " Filtrów 81 m. 1	9-16-83
Rudzki Tadeusz	Sosnowiec, " Kaliska 3 a	
Rutkowski Hipolit	Warszawa, " Polna 52 m. 3	
Seydenbeutel Edward	" " Marszałkowska 63	8-24-53
Syrkus Helena	" " Senatorska 38	754-76
Syrkus Szymon	" " " " " "	"
Stefanowicz Jan	" " Akademicka 1	8-59-34
Szabuniewicz Mirosław	" " Polna 64 m. 33	8-30-64
Szanajca Józef	" " Głogiera 5	8-28-68
Szczygliński Bronisław	" " Służewska 3 m. 3	8-40-82

IMIĘ i NAZWISKO	ADRES	Telefon
Szperling Jan	Warszawa, ul. Pankiewicza 4	305-98
Świerczyński Rudolf prof. Pol.	„ „ Myśliwiecka 12	762-62
Tołłoczko Kazimierz	„ „ Myśliwiecka 14	268-26
Tolwiński Tadeusz prof. Polit.	„ „ Służewska 3	8-28-65
Tokar Ludwik	„ „ Nowogrodzka 3	433-90
Tomaszewski Leonard	„ „ Korzeniowskiego 6	8-26-05
Tomaszewski Waclaw	Gdynia, ul. Abrahama	12-51
Ulatowski Kazimierz	Toruń, ul. Legionów 2	889
Weker Waclaw	Warszawa, ul. Słoneczna 50, róg Spacerowej	8-88-00
Wondrausch Bronisław	Włocławek, ul. Łęska 24	
Witkowski Tadeusz	Lublin, ul. Zielna 4 m. 9	
Woyciechowski S. W.	Warszawa, ul. Jana Czeczotta 33	8-43-64
Zborowski Bruno	„ „ Korzeniowskiego 6	8-18-36

Asfalty

FIRMA	ADRES	Telefon	Uwagi
Jan Andrzej Wrablik	Warszawa, Karolkowa 86	534-57	specjalność: — asfalty wszelkiego rodzaju oraz krycie dachów

Architektoniczne biura

Michał Szachowski—budowniczy	Warszawa, ul. Kopernika 33	334-30	Szkice, projekty, plany, kosztorysy, dozór techniczny
------------------------------	----------------------------	--------	---

Blacha

D/H A. Gepner	Warszawa, ul. Grzybowska 27	655-25 690-27	Blacha cynkowa i pocynkowana, mosiądz, miedź, aluminium, ołów i t. p. w surowcach i półfabrykatakach.
---------------	-----------------------------	------------------	---

Blacha cynkowa

D/H Herman Meyer, Sp. Akc.	Warszawa, ul. Traugutta 2	603-84	
----------------------------	---------------------------	--------	--

Blacharskie Zakłady

Zakłady Blacharskie „GRYFF“ wł. A. Jurewicz	Warszawa, ul. Piękna 30	8-35-56	ornamentacje, krycie dachów, wszelkie roboty wchodzące w zakres budowlanego blacharstwa, remont, konserwacja.
--	-------------------------	---------	---

Betonowe Wyroby

Wytwórnia Wyrob. Betonowych Henryk Gologowski	Warszawa, Al. Jerozolimskie 21	219-74 432-83	Kręgi studienne, rury 15—120 średnicy, płyty, słupy, krawężniki, cegła pustaki, tarasy, balkony, pergole i t. d.
Edmund Schmidt Wytw. Wyrobów Beton. i Ksylolitowych	Warszawa, ul. Grójecka 56	328-39	stopnie, parapety, posadzka i różne wyroby „sztuczny kamień“

Budowlane Materiały

Tow. dla Handlu Mat. Bud. „DOSTAWA“	Warszawa, biuro — ul. Krucza 38 skład — ul. Targowa 12	8-92-28 10-12-28	
--	---	---------------------	--

Budowlane materiały zastępcze

1-a Krajowa Wytwórnia Nowoczesnych Materiałów Budowlanych „GRODZISK-MAZOWIECKI sp. z o. o.	Warszawa, ul. Ordynacka 5 m. 1	9-99-85	Ciepłochronne płyty budowlane „Mastewal“
--	--------------------------------	---------	--

Budowlane Materiały Zastępcze

Zagajski Mieczysław sp. akc.	Warszawa, ul. Żórawia 3	550-20	Heraklit
Zakł. Przem. CELOLIT sp. akc.	Warszawa, ul. Ordynacka 5	420-05	celolit, materiał budowlany, izolacje termiczne i dźwiękowe
„IZOBET“ inż. Dyonizy Popławski	Warszawa, ul. Karowa 5 m. 12	539-80	Nowy sposób budowy ścian i stropów z betonu izolowanego

Budowlane przedsiębiorstwa

Przeds. Inż.-Budowlane arch. Józef Drecki	Warszawa, ul. Marszałkowska 15a	8-85-77	
Spółeczne Przeds. Budowlane spółdzielnia z ogr. odp.	Warszawa-Żoliborz, Ustronie 2	11-45-40 11-45-13	
Przedsięb. Inż.-Bud. „Zjednoczeni Inżynierowie“ sp. z o. o.	Warszawa, ul. Uniwersytecka 4	899-26 894-71	
Przedsięb. Rob. Bud. Edward Klein	Warszawa, Al. Jerozolimskie 19	260-60	
Kalinowski N. i Syn sp. z o. o.	Gdynia, Skwer Kościuszki	18-29	
Przedsięb. Robót Budowl. i Kanalizac. I. Tyller	Łódź, ul. Trębacka 18	162-09 171-38	
W. Markusfeld	Łódź, ul. Ceglana 114	213-15	
T. R. B. — Tow. Rob. Bud. inż. Bogusław Lencki i S-ka sp. z ogr. odp.	Warszawa, ul. Miodowa 21 Oddział w Brześciu n/Bugiem, ul. Zygmuntowska 36	664-11	
B. Missir i S-ka Przeds. Inż. Budow. Sp. z o. o.	Sosnowiec, ul. Dęblińska 7	133	
Terrabona Sp. z o. o.	Warszawa, ul. Korzeniowskiego 6	918-12	Roboty budowlane Szlachetne wyprawy fasadowe „Terrabona“ Roboty lastrykowe
„Tania Budowa“ Biuro Budowlane	Warszawa, Mazowiecka 11	235-66.	
Juljan Zahrt majster ciesielski i przeds. bud.	Warszawa, Bednarska 27	692-45	Wykonuje roboty ciesielskie, stolarskie posadzki.

C e r a m i k a

Inż. Albert Karp biuro techniczne	Warszawa, ul. Wilcza 54	8-72-47	
Pomorskie Zakłady Ceramiczne tow. akc.	Grudziądz		Dachówki (karpiówka Żobiona, holenderka i rzymska)

Ceramika

J. Kulesza i S-ka „H A L I S”	Warszawa, ul. Warecka 14	646-62	Kafle majolikowe, białe. Budowa pieców i kuchennych. Terrakota i płytki ścienne, piece kaflowe przenośne
Fabryka wyrobów szamotowych i fajansowych S. A. Skawina	Skawina k. Krakowa	Kraków 110-80	Najlepsze szamotowe kafle białe i kolorowe.

Izolacje

„ORŁOROG” dawn. Orłowski, Rogowicz i S-ka	Warszawa, ul. Królewska 8	701-23	Fabryka izolacji korkowej, Bituminy, Aquisolu, Impregoliny. Zabezpieczenie budowli od wilgoci. Krycie i izolacja dachów. Roboty asfaltowe. Wszelkie materiały izolacyjne.
Biuro Techniczne Stankiewicz i S-ka inżynierowie	Warszawa, ul. Widok 23	304-88	Conco, materiały azbestowo-włókniste, wodochronne, do izolacji, oraz wykonywanie robót, izolacje ciepło i zimnochronne
Inż. Albert Karp—biuro techn.	Warszawa, ul. Wilcza 54	8-72-47	Bezbarwna lituryna, do chem. zabezpieczenia fasad od deszczu oraz do wzmocnienia podług cementowych.
„GUDRONIT”—W. Ciszewski Specjalna fabryka materiałów izolacyjnych egz. od r. 1875	Warszawa, ul. Krak. Przedm. 17	611-45 10-10-45	Zabezpieczenie budowli od wilgoci. Niszczenie grzyba drzewnego w budowlach. Krycie dachów. Roboty asfaltowe. Dostawa wszelkich materiałów izolacyjnych własnej produkcji
Franciszek Ożarowski zakł. izolacyjny materiałami „Newalls” i „Bitumastic”	Warszawa, Chłodna 45	295-72	Izolacje ciepło i zimnochronne oraz akustyczne. Materiały wilgociochronne.
Grodzisk Mazowiecki	Warszawa, ul. Ordynacka 5 m. 1.	9-99-85	Ciepłochronne płyty budowlane „Mastewal”

Kasy Stalobetonowe

Fabryka Kas Panc. i stalobet. HENRYK JARDEL	Warszawa, ul. Miodowa 14	737-99	Konstrukcje zabezpieczeniowe. Kasy do wmurowania.
--	--------------------------	--------	---

Konstrukcje dachowe

Biuro Inżynier.-Budow. „Łuk” L. Paradistal i Syn—Inżynierowie	Warszawa, ul. Hoża 49	310-48	Specjalność: nowoczesne drewniane konstrukcje dachowe i inne, dla bud. przemysłowych, sportowych, gospod. wiejskiego i t. p.
--	-----------------------	--------	--

Krzewy, kłaczka, kwiaty

Zakł. ogr. M. Reicherowej	Ożarów pod Warszawą	podm. 2 Ożarów 3	bzy pienne, krzaczaste róże pnące, kłaczka, konwalje
---------------------------	---------------------	---------------------	--

Kotły do ogrzewań centralnych

Sp. Akc. J. John	Łódź, ul. Piotrkowska 213—221	centr.: 196-28	Oryginalne kotły Strebela
------------------	-------------------------------	-------------------	---------------------------

Liny

F. Piernikarz	Warszawa, ul. Graniczna 1	610-88 298-01	Liny konopne do budowy sznur konopny biały i smółki do uszczelnienia rur kanalizacyjnych oraz konopie do rur wodociąg.
---------------	---------------------------	------------------	--

C e m e n t

D/H Herman Meyer Sp. Akc.	Warszawa, ul. Traugutta 2	602-84	
---------------------------	---------------------------	--------	--

Centralne Ogrzewanie Wodociągi

Jan Różański Zakłady Urządzeń Zdrowotnych	Toruń, ul. Słowackiego 26	264	Kanalizacje, ogrzewania centr. wodociągi wentylacyjne
--	---------------------------	-----	---

Domy gotowe

K. Rudzki i S-ka sp. akc.	Warszawa, ul. Fabryczna 3	692-16 600-87	domy stalowe
M. Kamiński i T. Starczyński sp. z ogr. odp.	Warszawa, ul. N. Świat 30 m. 5	540-97	domy drewniane

Drzewka i rośliny ozdobne

Stanisław Przedpełski	Płock, ul. Tumska 6	320 i 172	Różne cebulki kwiatowe, wszelkie nasiona
-----------------------	---------------------	-----------	--

Elektryczne aparaty i armatury

Bracia Borkowscy Zakłady Elektrotechniczne sp. akc.	Warszawa, Al. Jerozolimskie 6	642-79 684-66	
Tow. Elektr. „KANDEM” sp. z ogr. odp. w Katowicach, ul. Piłsudskiego 32	w Warszawie ul. Królewska 18/8	686-63	Fabryka racjonalnych opraw świetlnych. Biuro projektów.

Elektryczne oświetlenie

Nowik i Serejski Fabryka żyrandoli	Warszawa, ul. Elektoralna 20	670-89	istnieje od r. 1906
A. OKOŃ istn. od 1916 r. Konces. Zakł. Elektrotechn.	Warszawa, Mokotowska 41	8-07-99	Instalacje elektryczne i radjo, żyrandole, lampy, abażury i t. p.
„ELEKTROS” Sp. z o. o.	Warszawa, ul. Marszałkowska 151	705-69	Racjonalne i nowoczesne żyrandole elektryczne. Żelazka, grzejniki, oraz wszelkie artykuły elektryczne.

Gazowe piecyki kąpielowe

Stanisław Cohn	Warszawa, ul. Senatorska 36	641-61 641-62	
----------------	-----------------------------	------------------	--

Grzejniki

Sp. Akc. J. John	Łódź, ul. Piotrkowska 213-221	centr.: 196-28	Radjatory jedno dwu i czterosiupkowe.
Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki	Warszawa, ul. Marszałkowska 46	8-06-99	
Tow. Starachowickich Zakładów Górniczno-Hutniczych sp. akc.	Warszawa, ul. Warecka 15	270-09	

Malarskie Zakłady

Przeds. Malarsko-Dekoracyjne T. Jamiołkowski i S. Jarzęcki	Warszawa, ul. Sosnowa 1	310-48	malowanie aparatami pneumatycznymi
---	-------------------------	--------	---------------------------------------

Marmury sztuczne

Inż. Zygmunt Łada i S-ka sp. z o. o.	Warszawa, ul. Traugutta 2	601-84	marmury sztuczne
---	---------------------------	--------	------------------

Meble

Otto Pfefferkorn Bydgoszcz	Skład fabryczny Warszawa, ul. Bielańska 4	688-72	Meble artystyczne
-------------------------------	--	--------	-------------------

Ogrzewania Centralne, Wodociągi i Kanalizacja

Biuro inż. „TERMOTECHNIKA“ sp. z o. o.	Warszawa, ul. Twarda 50	632-05	
--	-------------------------	--------	--

Obicia Papierowe

udzielamy pisemnej gwarancji, że obicia	Jener. przedst. na Rzplಿತą Polską i w. m. Gdańsk
tekkò - satubra	HENRYK MENDELSSOHN WARSZAWA
dają się myć i nie płowieją	Jerozolimska 17. Telefon 9-07-21.

Pakuły

F. Piernikarz	Warszawa, ul. Graniczna 1	610-88 298-01	Pakuły do uszczelnienia ścian i futryn
---------------	---------------------------	------------------	---

Pompy

Fabryka Pomp. Turb. GJOT	Warszawa, Mazowiecka 12	763-90	Elektropompy. Wodo- ciągi automatyczne. Pompy do centralnego ogrzewania.
Fabryka Pomp „SMOK“ A. Paszewin	Warszawa, Leszno 70 „ Kopernika 42	11-26-10 271-73	Pompy tłokowe różnych typów

Posadzki

Edmund Szmidt Wytw. Wyrobów Be.on. i Ksylolitowych	Warszawa, ul. Grójecka 56	328-39	stopnie, parapety, po- sadzka i różne wyroby „sztuczny kamień“
Królikiewicz Tadeusz przemysł drzewny	Warszawa, ul. Nowogrodzka 7	287-44	
Pow. Tow. Parkietowe sp. z o. o.	Warszawa, ul. Mińska 8	10-26-40	

Posadzki jednolite

inż. Zygmunt Łada i S-ka sp z o. o.	Warszawa, ul. Traugutta 2	601-84 603-84	Linotol Lastrico
--	---------------------------	------------------	---------------------

Poradnia, Dom i Ogród

Barbara Brukalska Nina Jankowska Jadwiga Toeplitzówna	Warszawa, Niegolewskiego 8 „ Niegolewskiego 24	11-15-88 11-67-48	Porady we wszystkich sprawach dotyczących ur- zędzeń mieszkań i o- gródków
---	---	----------------------	---

Porady bezpłatne dla Przemysłu Drzewnego

Tow. Akc. Zakładów Żelaznych i Stalowych dawniej Georg Fischer Fabryka maszyn Rauchenbach. Schaff- hausen (Szwajcaria).	Warszawa, Sienkiewicza 4	282-22	Porady techniczne i no- woczesna organizacja pra- cy dla przemysłu drzew- nego, stolarskiego i t. d. oparta na nowoczesnych zasadach zagranicznych
---	--------------------------	--------	---

Piece Szrajbera

Karol Szraiber sp. z ogr. odp.	Warszawa, ul. Grójecka 33	320-33	
--------------------------------	---------------------------	--------	--

Pralnie i Kuchnie Mechaniczne

Stanisław Cohn	Warszawa, ul. Senatorska 36	641-61 641-62	przedstawicielstwo sp. akc. Senking
----------------	-----------------------------	------------------	--

Rysunkowe Artykuły

Albin Zaborski	Warszawa, ul. Widok 22	405-09	Zakład wyświetlania ry- sunków i skład przybo- rów rysunkowych
----------------	------------------------	--------	--

Stolarskie Zakłady

Zakłady Parowe Przemysłu Drzewnego sp. z o. o.	Warszawa, ul. Gęsia 69	505-8	listwy, kielsztosy, drzwi, okna, schody, bramy, okładziny, listew, podług.
Mech. Zakłady Stolarskie Adam Zagrabski i S-ka	Jabłonna Legionowa Jagiellońska 33	tel. II pod- miejska Jabłonna- Gucin Nr. 18	Specjalność: w dziale budowlanym: okna szwedzkie, zawia- sowe i przesuwne. Drzwi pełne klejone. Urządzenie wnętrz z własnych modeli i w/g dostarczonych projekt. W dziale sportowym: Drewniane obręcze do kół rowerowych nagro- dzone złotym medalem na wystawie Przemysł. Sport w 1926 r.

Siatki i płoty druciane

Bronisław Paruszewski Mechaniczna Fabryka Siatek Drucianych	Bydgoszcz, Zboż. Rynek 9 adr. telegr. Eksimport	2-70	Wszelkiego rodzaju siatki ogrodzeniowe słupki, furtki i t. p.
--	--	------	---

Siatki i płoty druciane

F. Makowiecki	Warszawa, Kredytowa 5.	727-84	ogrodzenia druciane i siatki metalowe
Ch. Rozenbes	Warszawa, Graniczna 1	261-64	Mechaniczna fabryka tkanin metalowych

Szklarskie roboty

Zrzeszenie Szklarzy Sp. z o. o.	Warszawa, ul. Nowowiejska 26	8-44-44	Przedsiębiorstwo robót szklarskich. Szyby i lustra na składzie.
---------------------------------	------------------------------	---------	---

Sznury

F. Piernikarz	Warszawa, ul. Graniczna 1	610-88 298-01	Sznur konopny biały i smołowy do uszczelnienia rur kanalizacyjnych i dachówek, oraz konopie do rur wodociągowych
---------------	---------------------------	------------------	--

Witryże

T. Białkowski i S-ka	Warszawa, ul. Stępińska 42	629-55	Zakład Witryzy i Mozaik artystycznych.
„Polichromja”	Poznań, Dąbrowskiego 27	78-64	Poznańskie Zakłady Artystyczne W. art. polichromii kościelne wewnątrz, restauracji starych obrazów.

Wodociągi i kanalizacje

Fabryka Wyrobów Betonowych „BIO S” sp. z ogr.	Warszawa, ul. Poznańska 13		osadniki systemu „Bios” do wód ściekowych
---	----------------------------	--	---

Wytwórnice Papieru Światłoczułego

St. Juracki i St. Chelmicki Sp. z o. o.	Warszawa, ul. Zielna 15 Poznań, ul. Małeckiego 6	639-29 73-20	Papiery światłoczułe, negatywne, niebieskie, sepia i pozytywne.
---	---	-----------------	---

B i u r o
Instalacyjno-
Techniczne

Projekty
Kosztorysy

Inż. Cz. Zarzeckiego

w Warszawie, ul. Marszałkowska 79, tel. 8-32-88.
wykonuje:

Ogrzewania centralne, wentylacje, wodociągi, kanalizacje, suszarnie mechaniczne, kuchnie parowe, dezynfekcje.

SPOŁECZNE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE

SRÓLDZIELNIA Z ODPOWIEDZ. OGRANICZONĄ

W WARSZAWIE — ŻOLIBORZ, ul. USTRONIE Nr. 2 m. 42

wybudowało w ciągu 1931 roku:

dom mieszkalny o 33 mieszkaniach dla Spółdzielni Mieszkaniowej „**Osiedle Skarbowców**”, na Żoliborzu, przy ul. Marymonckiej 3

dom mieszkalny o 4 mieszkaniach dla Spółdzielni Mieszkaniowej „**Strzecha Urzędnicza**”, na Żoliborzu, przy ul. Kochowskiego 19

dom mieszkalny o 40 mieszkaniach dla **Powszechnej Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej**, na Słodowcu, przy ul. Żeromskiego 32

domy mieszkalne o 374 mieszkaniach dla **Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej V i VIII kol.** na Żoliborzu, przy ul. Marymonckiej centralną kotłownię i pralnię dla tejże Spółdzielni

dom mieszkalny 46 rodzinny dla **Mieszkaniowego Stowarzyszenia Spółdzielczego Oficerów** na Żoliborzu, pl. Inwalidów, jak również 9 indywidualnych domów dla tegoż Stowarzyszenia

1932 r.

Obecnie S. P. B. buduje 2 domy mieszkalne dla **Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej** na Żoliborzu **kolonja 4c i 7a** o 200 mieszkaniach.

PLACE I PARCELE

POMIARY — PLANY — BUDOWA

Mierniczowie Przysięgli Inż. A. Sadowski i K. Napierkowski Warszawa, Ogrodowa 56 m. 11. tel. 226-00. Pomiary, podziały placów, parcelacje, plany, hipoteka i plany zabudowania.

Pomiary, parcelacje, plany. Mierniczy przysięgli Jadwiga Jakubowska. Grójecka 40, tel. 9-16-31.

Pomiary, parcelacje osiedli, hipoteka, plany. Wykonują specjaliści, mierniczowie przysięgli, inżynierowie „Technorol” — Foksal 15, tel. 244-55.

Plany wiii 70 zł. kosztorysy i budowy — wykonywa Biuro Architektoniczne, Wilcza 11 — 16.

Plany budowlane, kosztorysy, kierownictwo robót najtaniej. Fredry 2 m. 1, tel. 329-99.

Kolonja „Wygoda“ (działki budowlane). Kilometr od tramwaju 24, tuż pod lasem Rembertowskim. Położenie bardzo ładne. Nadaje się na letnisko i do stałego zamieszkania. Czteroletnie splaty. Gotówką znaczne ustępstwo. Ceny bardzo niskie. Warszawa, Nowy Świat 23 m. 6, godziny 5 — 6, lub na miejscu ogrodnik Lipski.

Parcelację, pomiary miejskie i podmiejskie, wykonuje Mierniczy Przysięgli Ryszard Wiński. Warszawa, Miodowa 12, telef. 517-31.

Place: Ursus, Blonie, Otwock za-lesione, najniższe ceny. Fredry 2 m. 1. tel. 329-99.

K O B Y Ł K A

18 km. od Warszawy, 21 minut koleją wileńską. 28 par pociągów dziennie. Działki po 6.000 łokci orne i leśne w parcelacji „Osiedle Przejma” od 10 do 30 groszy łokieć na dwuletnie splaty. Od centrum Kobylki 5 minut, od stacji 20 minut. Na miejscu: kościół, gmina, szkoła, poczta, elektryczność, szosa, cegielnia, sklepy i składy. Tamże działki przy stacji. Przy kupnie za gotówkę znaczne ustępstwo i akty hipoteczne Iniezwocnie. Informacje i sprzedaż: Kobylka — dwór Antoniego Orsząg w niedziele, Warszawa — Koszykowa 5 m. 4, poniedziałki. środy, piątki, godz. 4 — 6 popołudniu.

D Ą B R O W A L E Ś N A

położona na szlaku Warszawa — Bielany — Łomianki 3 klm od granic Warszawy. Teren suchy, lesisty, pagórkowaty. Osiedle zelektryfikowane. Komunikacja kolejowa i autobusowa ze stacją „Dąbrowa Leśna”. Sprzedaż działek od 30 gr. za łokieć kw. płatnych w ciągu 2 lat. Bliższych informacji udziela biuro Zarządu w godz. 10 — 1 i 4 — 6 ppol.

Warszawa, Mazowiecka 4 m. 2.

Obejmę przedstawicielstwa budowlane na Warszawę mając długoletnią praktykę w dziedzinie budowlane **Jan Kozłowski.** Warszawa, ul. Wybrańska Nr. 18.

Osiedle po wystawie „TANI DOM WŁASNY“

sprzedaż gotowych domów na dogodnych warunkach
Pola Bielańskie — autobus z placu Zamkowego
od Dworca Gdańskiego kolej Warszawa Łomianki.

WIADOMOŚĆ: W BIURZE KRAK.
PRZEDMIĘSCIE 5, m. 5. TEL. 202-05.

Place budowlane „Chomiczów“ wielkiej przyszłości: (okolice Bielan) 28 min. pieszo od krańcowego tramwaju nr. 8 albo autobusami z ul. Dzikiej 42. Wiadomość: ul. Zgoda nr. 8. adw. Chomicz.

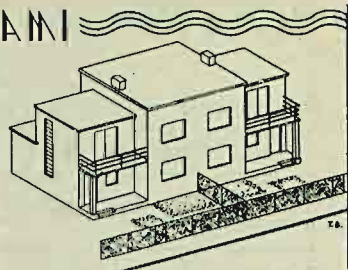
Place budowlane i letniskowe w pobliżu Warszawy, idealna komunikacja, tanio, długoterminowe spłaty. Od 4 do 8. Nowy Świat 59 m. 5.

DOMY Z DZIAŁKAMI

**N O W E
G R O C H O L I C E**

2 kilometry od tramwaju

**DZIAŁKI 1200 mtr. Kw.
z owocowymi
DRZEWKAMI**

SPECJALNIE DOGODNE WARUNKI SPŁAT

WARSZAWA MAZOWIECKA 10 TEL. 430-63

DELTA
H. CIESZAŃSKI, J. ROZALSKI I S-KA
Sp. z o.o.

BIURO MIERNICZO-PARCELACYJNE
przeprowadza

POMIARY, PARCELACJE

miejskie, podmiejskie, pomiary miast oraz subsyduje.

WARSZAWA, Al. Jerozolimskie 36 Tel: 411-76 i 205-33.

Nie wolno kupować placów przed obejrzeniem najbliższego, najwzorzorszego osiedla „**BIĄŁOLEKA DWORSKA**“ zaledwie 3 klm od granic Warszawy przy pierwszym od Warszawy przystanku Płudy. Kilkadziesiąt pociągów dziennie, 9 minut koleją z dworca Warszawa-Praha, 17 minut z dworca Warszawa Gdańska. Ulice w Osiedlu brukowane i wyłożone betonowymi chodnikami. Urządzone place sportowe, sklepy i składy materiałów budowlanych na miejscu. Ceny znacznie niższe. Akty hipoteczne natychmiast.

Informacje: Zarząd Osiedla „Białoleka Dworska“, Warszawa, ul. Niecała 12, I piętro, front, tel. 406-34 oraz w Osiedlu.

JEŻELI CHCESZ ZBUDOWAĆ SWÓJ WŁASNY DOM DOBRZE I TANIO,

a z a t e m:

wiedzieć gdzie i jak uzyskać kredyt

jak zredukować koszty budowy

jak zawrzeć umowę z architektem i przedsiębiorcą

jak i gdzie uzyskać ulgi dla budujących

jak się zorientować w gęstwinie przepisów prawnych

i wreszcie zapoznać się z dobrymi radami,

których jedynym celem jest oszczędzenie ci

niemiłych niespodzianek w każdej czynności

związanej z budową twego domu własnego.

KUP PORADNIK DLA CHCĄCYCH BUDOWAĆ P. T. „TANI DOM WŁASNY”

pierwszy tego rodzaju w Polsce, tylko za Zł. 1.50.-, wydany staraniem Komitetu Wystawy „Tani Dom Własny” przez Czasopismo „Dom Osiedle Mieszkanie”

Do nabycia we wszystkich księgarniach i kioskach w Warszawie i na prowincji oraz w Administracji Miesięcznika „Dom Osiedle Mieszkanie”, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 5 m. 5

**K R A J O W E
M A S Z Y N Y
D O S Z Y C I A
I R O W E R Y**

Ł U C Z N I K

Sp. z Ogr. Odp.

W A R S Z A W A Trauguta 2
G D Y N I A Staromiejska
K A T O W I C E Mickiewicza 10
L W Ó W Piłsudskiego 11

TOPOLA NIEKŁAŃSKA
„POPULUS ANGULATA CORDATA ROBUSTA”

JEST DRZEWEM WYBITNIE DEKORACYJNEM, KTÓRE DAJE NAJSZYB-
CIEJ ZIELONOŚĆ I CIEŃ I WOKÓŁ NOWOWZNIESIONYCH BUDOWLI

DZIĘKI SWYM OLBRZYMIM LIŚCIOM, ŁADNIE
ZĄBKOWANYM, TOPOLA NIEKŁAŃSKA NADAJE
ESTETYCZNY WYGLĄD ZADRZEWIONYM NIĄ TERENOM.

BEZPŁATNIE

WYSYŁAJĄ BROSZURKĘ, OMA-
WIAJĄCĄ ZALETY TEJ FENOMENALNEJ TOPOLI

ZAKŁADY OSTROWIECKIE
WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKA NR. 51, TELEFON 8-03-40.

KONKURS KRYNICKI

TERMIN NADSYŁANIA PRAC UPLYYWA DN. 1 KWIETNIA 1933 R. WARUNKI
KONKURSU I ODBITKI PLANÓW OTRZYMAĆ MOŻNA W KOMISJI ZDROJOWEJ
KRYNICA ZDRÓJ — ZA OPŁATĄ 20 ZŁOTYCH

ATELIER ARTYSTYCZNO-DEKORACYJNE

ZOFJI RACZYŃSKIEJ — ARCISZEWSKIEJ

WARSZAWA, ul. Emilji Plater 10, tel. 9-58-75.

POLSKA FABRYKA FARB I LAKIERÓW

EDWARD LUTZ

S-KA Z OGR. POR.

KRAKÓW XXII. UL. KALWARYJSKA 66.

POLECA PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI:

SIKURIT DO USZCZELNIANIA BETONU

NIGRIT DO POWLECZENIA BETONU I CZĘŚCI ŻELAZNYCH UMIESZCZONYCH W ZIEMI

FRIGOSAL UMOŻLIWIAJĄCY WYKONYWANIE BETONU PODCZAS MROZÓW

MIKROSOL DO TĘPIENIA GRZYBA I PLEŚNI, TUDZIEŻ OSUSZENIA WILGOTNYCH ŚCIAN

ZARZĄD DÓBR i ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH
Dr. STANISŁAWA HOFMOKLA

Zarzecze k. Niska Małopolska p. telegr. i tel. na miejscu
wykonuje patentowane

domy drewniane, ogniotrwałe

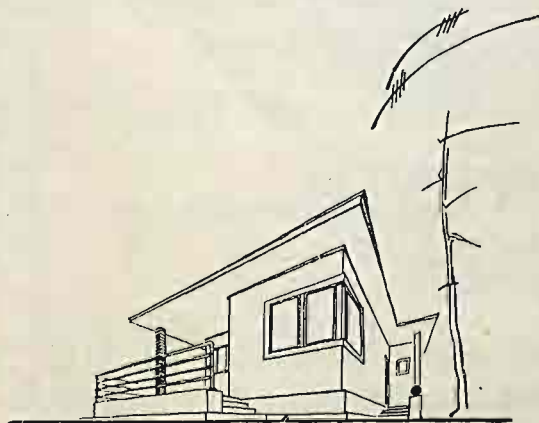
WY-GO-DA

Domy rozmaitych typów pokoju z kuchnią do 6 pokoi
z wszelkimi wygodami wykańcza się w ciągu 2 mie-
sięcy od zamówienia po cenach ryczałtowych, oddaje:
„pod klucz“ zupełnie suche, wyglądające jak murowane
lecz

3 razy od nich cieplejsze

Biuro w Warszawie:

Nowy Świat 23 pasaż Italia m. 5 tel. 744-28
godz. 11 — 12.³⁰

proj. inż. arch. Karol Kocimski — Lwów.